

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΜΗ

ΤΗΣ

ΑΓΓΛΙΑΣ.

Α΄.

Ἡ τῆ 13ῃ μαρτίου τοῦ 1871οῦ ἔτους ὑπογραφείσα κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον ἐν Λονδίῳ συνθήκη, δι' ἧς ἡ μὲν Τουρκία ἔμεινε κυρία τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἡ δὲ Ῥωσία, ἀνακηρύττουσα ἐλεύθερον τὸν Εὐξείνιον Πόντον, ἀνέλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ διατηρεῖν οἰανδήποτε θέλει ναυτικὴν δύναμιν ἐν αὐτῷ, δὲν ἔβλαψε τοσούτον τὴν Τουρκίαν, δυναμένη ἵνα ζητῇ ἐν παντὶ καιρῷ βοήθειαν παρὰ τῶν συμμάχων αὐτῆς, ὅσον τὴν Ἀγγλίαν, ἧτις οὐ μόνον ἐφάνη οὐδὲν δυναμένη ἄνευ τῆς Γαλλίας, πρὸς τὴν Ῥωσίαν καὶ Γερμανίαν, ἀλλ' ἀναγκάζεται ἕκτοτε ἵνα ἐπιτηρῇ ἀδιαλείπτως τοὺς κατὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον στόλους τῆς Ῥωσίας, καὶ διατρέφῃ κατὰ τὴν ἀνατολὴν δυνάμεις ἀξιολόγους πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης, ἣν οὕτως εὐκαίρως ἐξησφάλισεν ἑαυτῇ μετὰ τὸν κριμαϊκὸν πόλεμον ἢ ἐν Παρισίοις γενομένη συνθήκη.

Ἡ Ἀγγλία, φυλάζουσα ἑαυτὴν μέσσην κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἔλαβε μὲν ὀλίγην δόξαν, ἐδιδάχθη δὲ πολλά. Διότι ἐκ τῆς ἄκρας αὐτῆς φρονήσεως οὐδὲν ἄλλο ἀπῆλασεν ἢ αἰσχύνην. Καὶ ἐν ἐπιμέτρῳ ἀδοξίας ἡ Ἀγγλία εἶδε τελευτῶντος τοῦ πολέμου χώρον μι-

κρὰν, ἧς προύστατο αὐτῇ, τὸ Λουξεμβούργον, προπηλακισθὲν καὶ ἀπειληθὲν παρὰ τῶν Πρώσων, μὴ τολμήσατα ἵνα εἴπῃ μηδὲ γοῦ. Διότι, ὅτε ἡ Ἀγγλία ἀνεμνήσθη τὴν συμμαχίαν τῶν Γάλλων, δὲν ἦτο ἔτι καιρὸς ἵνα στήσῃ τὸ κακόν. Ἡ δὲ διαλλαγὴ ἐν τοῖς ἐσχάτοις γενομένη δὲν ἔδυνάτο ἵνα ἦναι χρήσιμος εἰς οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀποδείξαι μέγιστα τὰ σφάλματα αὐτῆς.

Τὸ δὲ γῆδες καὶ πρῶην οὕτω γαῦρον καὶ μεγαλοφρονοῦν ἔθνος, ὕπερ ἐγένετο ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη φυγῆ τῆς συμμαχίας ἀπάντων τῶν δυναστῶν τῆς Εὐρώπης κατὰ τῆς ἀγαλιωτοῦ φιλοδοξίας Ναπολέοντος τοῦ πρώτου, ἡ Ἀγγλία, ὁ ἀκάματος ἐχθρὸς τῶν θηρευόντων ἀδίκους κατακτήσεις, ἧτις δὲν ὠκύνθη ἵνα καταχρεωθῇ, ὡς οὐδέποτε οὐδὲν ἄλλο ἔθνος, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐθνῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου, ἡ Ἀγγλία δὲν τολμᾷ ἐν τῷ παρόντι ἵν' ἀναλάβῃ τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον, οὐδ' ὑπομένει ἵνα παύσῃ μηδὲ πρὸς ὀλίγον τὰ ἐκ τῆς βιομηχανίας καὶ ἐμπορίας κέρδη ὑπὲρ τῆς τιμῆς αὐτῆς· διότι αἰσθάνεται τὴν οὐδένοιαν αὐτῆς.

Ἡ Ἀγγλία εἶναι μὲν ἔτι καὶ νῦν τὸ ἐλευθερώτατον, τὸ πλουσιώτατον, τὸ εὐδαιμονέστατον τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν, ἀλλὰ δουλεύει τῷ πλούτῳ καὶ τῇ ἡσυχίᾳ, ὡς εἰ ὠρέγετο ἵνα διάγῃ ὡς τὰ μικρὰ οὐδέτερα κράτη τῆς Εὐρώπης, ἅτινα πρότερον μὲν ἡσύχαζον ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ἀγγλικῆς προστασίας, νῦν δὲ μεριμνῶσι κινδυνεύοντα περὶ τῶν ὅλων, ἅτε τῆς Ἀγγλίας καταλειψάσης τὴν πατροπα-

ράδοτον αὐτῆς πολιτικὴν καὶ ζητούσης ἵν' ἀπαλλάττηται τοῦ πράττειν πᾶν ἀνιαρὸν καθήκον. Ἡ μέλλουσα τύχη τῆς Ἀγγλίας οὕτω πολιτευομένης δὲν εἶναι ἀμφιβολος, ἐὰν μὴ αἱ ἐπιχειρούμεναι αὐτῇ μείζονες συμφοραὶ ἀναζωπυρήσωσι τὴν ἀποσθεθεῖσαν ἐν αὐτῇ ἐθνικὴν γνώμην.

Ἄλλ' ἄρα γε ἡ Ἀγγλία νοουηθηθήσεται τοῦλάχιστον ἐκ τῆς μεγάλης ταύτης συμφορᾶς; ἐπανελεύσεται εἰς τὴν πολιτικὴν, ἣν οὐδέποτε ὤφειλεν ἵνα καταλείψῃ, ἧτις ἐγένετο αἰτία τῆς μεγάλης αὐτῆς δυνάμεως; Ἄρα ἔκρινεν ἵνα ποιήσῃται πάλιν συμμαχίαν πρὸς τοὺς Γάλλους, ὅπως συνεργῇ πάσει δυνάμει εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τοῦ κακοῦ, ὅπερ οἱ μὲν Γάλλοι προεκαλέσαντο, αὐτῇ δὲ ἀρῆκεν ἵνα γένηται;

Ἡ ἀγγλικὴ συμμαχία συμφέρει μέγιστον τοῖς Γάλλοις καὶ ἀσφαλίζει πλεῖστον τὴν Εὐρώπην. Ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ Ἄγγλοι δὲν φαίνονται ἐννοοῦντες ἔτι καλῶς τὸ μέγα σφάλμα, ὅπερ ἔπραξαν, ἀπαλλοτριοῦντες ἑαυτοὺς τῶν πραγμάτων τῆς Εὐρώπης. Ἐπειδὴ ἀπό τινος καιροῦ ἀπεδέχθησαν νέαν τινὰ πολιτικὴν, φίλαυτον, ἀδιάφορον καὶ ἀργόν, ζῶντες μακρὰν καὶ χωρὶς τῶν ἄλλων ἐθνῶν, προτιμῶντες ἵνα φυλάττωσιν ἑαυτοὺς μέσους ἐν ταῖς ἔρισιν ἐκείνων· ἵνα διαμένωσι ξένοι τῶν πραγμάτων τῆς ἡπείρου ταύτης ἵν' ἀσχολῶνται περὶ τὴν ἐμπορίαν καὶ βιομηχανίαν, ἵνα χρηματίζωνται, ἵνα εἰρηνεύωσιν ἐκ παντὸς τρόπου, νομίζοντες ὅτι τυγχάνοντες νησιῶται εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ. Ἀποφεύγουσι δὲ οὐ μόνον τὸν πόλεμον, ἀλλὰ καὶ τὸ λέγειν στερεὸν τινὰ λόγον καὶ φυλάττειν τὰς ὑποσχέσεις, ὡς ἦσαν συνειθισμένοι ἄλλοτε,

ὅπερ καλίστα αὐτοὺς σεβαστοὺς καὶ φοβεροὺς τοὺς πᾶσιν.

Ἡ Ἀγγλία ἄρα γίνεταί, ὡς ἡ Ὀλλανδία, χώρα φιλότεχνος μὲν καὶ πολυάνθρωπος καὶ εὐτυχής, ἀλλὰ παρακαμζούσα, μὴ ἰσχύουσα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ μὴ ζῶσα ἀφόβως εἰς τὸ μέλλον. Διότι ἦδη οἱ πολιτικοὶ αὐτῆς ἄνδρες πολιτεύονται καὶ λέγουσι λόγους ἀξίους μᾶλλον τοῦ χρηματιστηρίου τῆς Ἀμστερδᾶμης ἢ τῆς βρετανικῆς βουλῆς. Ὁ δὲ κυβερνῶν αὐτὴν ἐξοχος ὑπουργός, ὡς τινὶ οφείλει χάριν πολλῶν ἐξαίρετων ἐπανορθώσεων ἐν τοῖς ἔνδον πράγμασιν, εἶναι διεστραμμένος τὸν νοῦν ὑπὸ τῶν δογμάτων τῆς αἰρέσεως τῆς Μαγγεστρίας, ἣτις ἀποβλέπει μόνον πρὸς τὸ συμφέρον. Ἐπειδὴ, ἀντὶ τοῦ παρορνεῖν τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἔθνους, ἐργάζεται ὅπως ἀποκοιμίσῃ τὴν πρῶν ἀγρυπνῶν αὐτοῦ φιλοτιμίαν καὶ ἐπιμέλειαν, καὶ θεραπεύει τὰς πληγὰς τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ, διδάσκων αὐτὸν ἔτι ἡ Ἀγγλία οὐδὲν ἐβλάφη ἐκ τῆς ταπεινώσεως τῆς Γαλλίας, ὅτι ἡ ἀύχρσις τῆς Γερμανίας εἶναι αὐτῇ ἀκίνδυνος, καὶ πρὸς τούτοις ὅτι ἡ δύναμις τῆς Ἀγγλίας ἐγκρατεῖται τὰς ἀποικίας αὐτῆς, οἱ δὲ Ἀγγλοὶ, ὄντες ἔθνος φύσει ἐμπορικόν, οφείλουσιν ἵνα μεμνῶσι μόνον περὶ ἐμπορίας.

Β.

Ἐσχάτως δὲ εἰς τὸν ἐξοχωτάτων βουλευτῶν τῆς Ἀγγλίας ὁ Κ. Lawson προέβη ἔτι περαιτέρω. Ἐπειδὴ προὔτεινε τῇ βουλῇ ἵν' ἀπαλλάξῃ τὴν Ἀγγλίαν πασῶν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην συνθηκῶν, ὧν αὐτὴ ἐγγυᾶται τὴν διατήρησιν, καὶ αὐτὴν εἰδύνατο ἵνα παράσχῃ αὐτῇ πράγματα καὶ καταστάσεις εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς μεγάλους δυνάστας τῆς Εὐρώπης. Ὁ δὲ Κ. Γλαδστον οὐδὲν ἄλλο εὔρεν εἰς ἀπόκρισιν πρὸς προσκλησιν οὕτω ἀπαθροῦσαν πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς πατρίδος, πλὴν ὅτι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος συνθήκαι δὲν ἀναγκάζουσι τὴν Ἀγγλίαν ἵνα παρενδύσῃ ἐαυτὴν εἰς τὰ πράγματα τῆς Εὐρώπης. Καὶ τὸ παραδοξότατον εἶναι τοῦτο, ὅτι αὐτὸς ὁ Δισδραελῆς ὁ συγγραφεὴς, ὡς εἰκάζεται, τὸ προφητικὸν ἐκεῖνον « Περὶ τῆς ἐν Δόρυργι μάχης » βιβλίον, περὶ οὗ εἶπομεν ἐν τῷ 13ῳ τεύχε τῆς Ἐπιθεωρήσεως, ὁ ἀρχηγὸς τῆς μεριδος, ἣτις ἐνόμισε καθῆκον ἐαυτῆς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ἵνα διαμαρτυρηθῇ τοῦλάχιστον ἀποσιώσεως χάριν κατὰ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς Γαλλίας, οὐδὲ κἂν ἀποδέχεται τὴν ἰδέαν πολέμου. Ἐπειδὴ δημηγορῶν πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐν Μαγγεστρία, δὲν ἐτόλμησεν ἵνα ψέξῃ τὴν ἀδρανῆ πολιτικὴν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οὐίγων ἄλλως εἰμὴ παραδεχόμενος ὡς ἀναμφισβητήσιμον τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης. Ἀπλῆ τις ἐπίδειξις δυνάμεων, λέγει, ἥρκει ἂν πρὸς τὸ μεταβῆλαιν τὴν τῶν πραγμάτων φορᾶν. Ὁ Κ. Δισδραελῆς εἶναι ἀνὴρ δεξιός, γνωρίζων τὴν φύσιν τῶν Ἀγγλῶν· δὲν θέλει ἄρα ἵνα γένηται μισητός τῷ λαῷ, ἐμβάλλων αὐτὸν εἰς ὑποψίαν ὅτι, ἐκ ἧρξεν αὐτὸς, δὲν ἔπραττεν ἐπιδείξει εἰσθηνικὰς, ἀλλὰ μέγα τι. Εἶναι ἄρα γνωστὸν ἦδη τοῖς πᾶσιν ὅτι ἡ Ἀγγλία ἀπέχεται τῶν πραγμάτων τῆς Εὐρώπης: ὅτι ἕκαστος δύναται ἵνα προκαλέσῃται αὐτὴν καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῆς ἀκίνδυνος· διότι ἡ Ἀγγλία ὁμολογεῖ ὅτι δὲν δύναται τοῦ λοιποῦ μήτε ἵνα

πολεμήσῃ τὸν προσβάλλοντα, μήτε ἵνα βοηθήσῃ τῷ προσβαλλομένῳ.

Γ.

Οὕτως, ὅπως ἀσφαλίσῃ τὰ ἀπὸ τῆς ἐμπορίας συμφέροντα καὶ διαφυλάττῃ τὰς ἀποικίας, ἡ Ἀγγλία ἀναγκάζεται ἵνα παύσῃται ἀπρὸς τῆς ἀρχῆς. Ἀλλ' ἄρα γε δὲν βλέπει ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἐμπορίαν αὐτῆς ὑπεροχὴ, καὶ ὁ ἀπ' αὐτῆς πλοῦτος ἐξαρτῶνται μάλιστα ἐκ τοῦ μεγάλου αὐτῆς ἀξιώματος; Δὲν εἶναι προφανές ὅτι αἱ ἀποικίαι κινδυνεύουσιν, ὅτε αὐτὴ παύσεται φυλάττουσα τὰς, καὶ ἐμποιοῦσα πᾶσι φόβον; Ἐπειδὴ αἱ μὲν αὐτῶν ἀποστήσονται, αἱ δὲ καταστραφῆσονται. Καὶ ἡ μὲν Ῥωσία λήφεται τὰς Ἰνδίας καὶ ὑποσκελίσαι τὴν Ἀγγλίαν ἐν ταῖς ἀνατολαῖς· ἡ δὲ Αὐστραλία γενήσεται αὐτόνομος, ἴσως δὲ καὶ πολεμική, ὡς ἡ Ἀμερικὴ· τὸ δὲ Καναδᾶ συναρτήσεται τῇ μεγάλῃ δημοκρατίᾳ τῶν Ἀμερικανῶν. Ἡ δὲ Ἀγγλία ἀποβαλεῖται τὴν κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίαν, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ἀποικιῶν αὐτῆς δύναμις ἀφανισθήσεται, μὴ θελησάσης ἵνα φυλάττῃ τὸ ἀξίωμα αὐτῆς ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Ἐπειδὴ τὴν ἀληθῆ καὶ μόνιμον εἰρήνην ἀγοράζει τις διὰ συνεχῶν πόνων. Οὐαὶ δὲ τοῖς ἔθνεσι τοῖς πλέον τοῦ δέοντος σωφρονούσιν, ἅτινα εἴτε ἔνδον, εἴτε ἐξῶ ἀμελοῦσι τῶν δικαίων καὶ τῶν καθήκοντων ὑπὲρ τῶν εὐφροσυνῶν τῶν ἀπὸ τῆς εὐπορίας καὶ τῶν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἠδονῶν!

Δ.

Ἡ Ἀγγλία, ὡς πάντες οἱ ἀμελοῦντες ἐαυτῶν λαοί, φαίνεται ὑπαισθηνομένη ἐαυτὴν ἐκπίπτουσαν. Ἐπειδὴ γνωρίζει ὅτι εἶναι ἐπὶ κατωφερείας ὀλεθρίας, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ ἵν' ἀντέγκῃ αὐτῆς, φοβούμενη μὴ πέσῃ κατωτέρω. Ἀγαπᾷ δὲ τὰ παρόντα, ἐπειδὴ, φοβουμένη τὸ μέλλον, οὐδὲν ἄλλο ζητεῖ παρὰ τῆς Εὐρώπης ἢ ἡσυχίαν καὶ σιγήν, μὴ ἐξετάζουσα ἂν ἡ ἡσυχία αὐτὴ ἴναι πλαστὴ, καὶ ἂν ἡ πρόσκαιρος γαλήνη συγκροτῇ μὲλλον τὸν μέλλοντα χειμῶνα. Οὐοιάζει δὲ πρὸς νοσοῦντα, ὅστις δὲν γνωρίζει καλῶς μὲν ἔτι ὅτι ἀναλήφεται ἐαυτὸν ἐκ τῆς νόσου, ἀλλ' ἐλπίζει ὅτι παραταθήσεται αὐτῷ τὸ εἶναι, ἐν πάσῃται, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ζωῆς.

Ἀλλ' ἡ Γαλλία, ὁμολογητὸν τοῦτο, δὲν ἠσπάζατο ἔτι τὴν πρακτικὴν ταύτην τῆς Ἀγγλίας φιλοσοφίαν. Ἐπειδὴ, εἰ καὶ ἀνένιψεν ἐκ τῆς παλαιᾶς οἰήσεως, δὲν ἀποκαρτερεῖ, ἀλλὰ πειράται παντὶ σθένει ὅπως ἀναλάβῃ καὶ διασώσῃ τὸ πρῶτον αὐτῆς ἀξίωμα ἐν Εὐρώπῃ. Τοῦτο δὲ μάλιστα ἀπαρέσει τὴν Ἀγγλίαν, ἣτις ζήλοτυπῆ βλέπουσα αὐτὴν κατασπεύδουσιν παντὶ τρόπῳ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πρώτης αὐτῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως. Ἐπειδὴ δὲν ἐθιδάχθη ἐκ τῆς πείρας, προσποιεῖται ὅτι δὲν βλέπει τὸ ἑκατομμύριον τῶν Γερμανῶν στρατιωτῶν, καὶ φαίνεται νομιζούσα ὅτι ὁ κίνδυνος ὁ ἀπὸ τῆς διαταρᾶσεως τῆς εἰρήνης ἐπικειται πάλιν τῇ Εὐρώπῃ ἐκ τῆς Γαλλίας. Ἦθελε δὲ ἵνα παραβλέπῃ τὸν ἐκ τῆς Γερμανίας κίνδυνον· ἀλλ' ἡ Γαλλία ἀναγκάζεται αὐτὴν ἵνα λογιζέται αὐτὸν πλέον τοῦ δέοντος. Ἡ ἄοκνος

τῆς Γαλλίας ἐπιμέλεια εἶναι ἐλεγγος τῆς τυφλώσεως αὐτῆς. Ἦθελε δὲ ἵνα πάντες μεταχειρίζονται τὴν Ἀγγλίαν παράδειγμα, καὶ νομιζέι ἐθροῦς πάντας τοὺς μὴ μεμουμενούς αὐτὴν λειποψυχοῦσαν.

Ἡ Γαλλία βεβαίως οὔτε δύναται οὔτε βουλεύεται ἵνα βίψκινδυνεύσῃ ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ νέον πόλεμον. Ἐπειδὴ ἔχει πλείονας ἄλλας ἀσχολίας ἔνδον. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ μέλλον δὲν ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτῆς. Ἀλλ' εἶναι ἄρα γε βέβαιον ὅτι οὐκ ἀναγκασθήσεται ἵνα πολεμήσῃ μετ' οὐ πολλὴ ἄκουσα; Ἐκ δὲ ἡ Ἀγγλία διέπτει τὴν φιλίαν αὐτῆς ἢ μὴ ἐτίμα κατ' ἀξίαν, ἴσως οἱ Ῥῶσοι ὑποδέξονται προθύμως τὴν συμμαχίαν αὐτῆς. Ἐπειδὴ ἡ Ῥωσία, μὴ βοηθήσασα τοῖς Γάλλοις κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἔλυσε οὕτω τὴν συμμαχίαν αὐτῶν πρὸς τοὺς Ἀγγλοὺς, ὡς εἰ ἤθελεν ἵνα ἐπαγάγῃ αὐτοὺς πρὸς ἐαυτὴν.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος εἶναι συνδεδεμένος εἰς συγγένειαν τῷ αὐτοκράτορι τῆς Γερμανίας Γουλιέλμῳ. Ἀλλ' ὅμως, ὡς γνωστὸν, ἡ συγγένεια τῶν βασιλέων οὐδέποτε ἐπεκράτησε τῶν συμφερόντων τῶν πολιτειῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ Ῥωσία ὠφελήθη ὅσον ἤλπιζεν ἐκ τῆς τῶν Γερμανῶν συμμαχίας διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων, ἡ συμμαχία αὕτη φαίνεται ἀβέβαιος. Ἡ Ῥωσία καὶ ἡ Ῥωσία δὲν ἔχουσιν ἤδη κοινὸν τι συμφέρον. Ἀπ' ἐναντίας δὲ τὰ συμφέροντα τῶν δύο τούτων χωρῶν εἶναι ἐναντία. Ἐπειδὴ ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς νέας γερμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς συνενώσεως πάντων τῶν γερμανικῶν ἔθνων, τεταγμένων ὑπὸ τὸν οἶκον τοῦ Βρανδεβούργου, ἐκτραγήσεται εὐθὺς ἢ ὕστερον τὸ ἀνεκφυκτον ἀνταγωνισμὸς τῶν δύο μεγάλων ἀρκτικῶν ἔθνων, τῆς Ῥωσίας καὶ τῆς Πρωσίας, ἡ δὲ Ῥωσία μέλλει ἵνα καταφύγῃ πρὸς τὴν Γαλλίαν.

Ε.

Εἶναι δὲ τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι ἡ Ῥωσία ἀποβλέπει εἰς τὴν συνένωσιν τῶν σλαβικῶν τόπων, ἢ τὸν πανσλαβισμόν, ὡς ἡ Πρωσία θηρεῖ τὴν συνάφειαν τῶν γερμανικῶν ἔθνων, ἢ τὸν παγγερμανισμόν. Τὰ δὲ ταχέα κατορθώματα τῆς Γερμανίας μέλλουσιν ἵν' ἐπιταχύνωσι τὸ ἔργον τῆς Ῥωσίας. Ἡ δὲ Αὐστρία, ἣτις ἐφαίνετο μέλλουσα ἵνα συνεργήσῃ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν σλαβικῶν φύλων καὶ ἰσχύσῃ ἐν τῇ ἀνατολῇ ἐξ ἴσου τῇ Ῥωσίᾳ, ἐγένετο ὑπήκοος τῆς Γερμανίας μετὰ τὴν ἥτταν τῆς Γαλλίας. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐν Γασταίν ἐντεύξεως τῶν δύο γερμανῶν αὐτοκρατῆρων πρὸς ἀλλήλους ἡ Αὐστρία δύναται ἵνα νομισθῇ δύναμις γερμανικῆ, θεραπεύουσα τὴν τύχην τῆς νέας γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ὑπέκουσα αὐτῇ τυφλῶς. Ἡ Αὐστρία ἄρα δὲν δύναται ἵν' ἀντιποιήται τῆς προστασίας τῶν σλαβικῶν ἔθνων, ὧν προστατεύσει ἐξ ὀλοκλήρου τοῦ λοιποῦ ἡ Ῥωσία.

Ἐν ἡ δὲ ἡμέρα ἡ Ῥωσία προθήσεται ἐπὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἡ πάλιν, ἣτις ἦδη ἤρξατο ἀμφοτέρων τῶν φύλων πρὸς ἀλλήλα ἐν ταῖς κατὰ τὴν Βαλτικὴν χώρας, ἐκτραγήσεται ἐν τῇ συναρμῇ τοῦ Ἰστροῦ, ἡ Γερμανία πειράσεται ἵν' ἀποφάξῃ αὐτῇ τὴν

ὀδὸν τὴν φέρουσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὑπερμεγέθης δὲ πόλεμος ἐκτραγήσεται τότε ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν ἐν πᾶσι τοῖς μεθωρίοις ἀμφοτέρων τῶν αὐτοκρατοριῶν· ὁ δὲ πόλεμος οὕτος ἐμπρήσει τὴν Εὐρώπην.

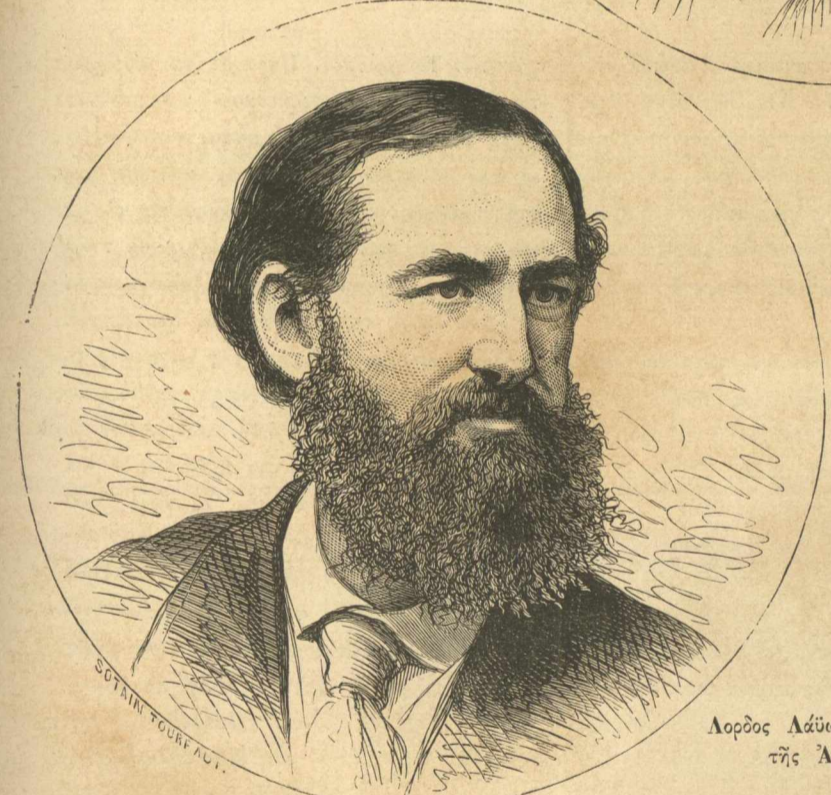
Ἐν τῷ αὐτῇ περιπτώσει τίς ἐμποδίσαι τὴν Γαλλίαν ἵν' ἐκλέξῃ ὀποτέρους θελήσῃ συμμαχούς, ζητούσα πρὸ πάντων τὸ συμφέρον, τοῦτ' ἔστι τὰ περὶ τὴν Γαλλίαν καθήκοντα; Γνωσκάτωσαν δὲ καλῶς οἱ Ἀγγλοὶ ὅτι ἐν ὅτῳ

τὸ συμβούλιον τῆς βασιλείσεως ἐν Λονδίῳ ἐμμένει τῇ γνώμῃ τοῦ μὴ ἀναμνησθῆσαι τοῖς πράγμασι τῆς Εὐρώπης, ἡ Γαλλία, καὶ θέλουσα, ἀδυνατήσεται ἵνα διατηρήσῃ τὴν εἰρήνην, μᾶλλον δὲ προτιμήσει ἵνα συμμα-

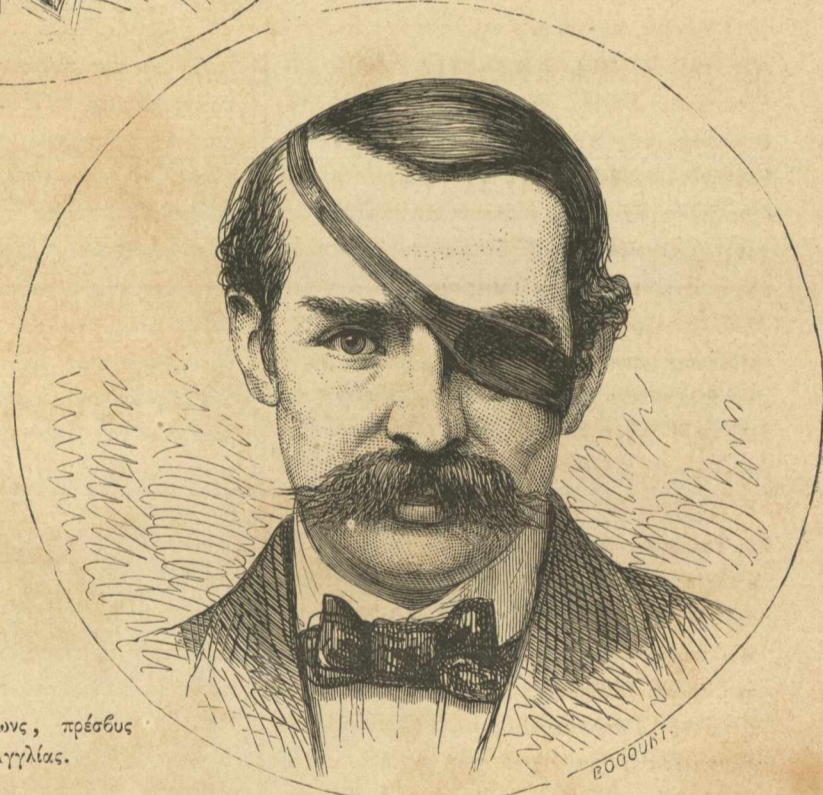
ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Λορδος Λάιωνς, πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας.

Κόμης Ὁ Ἄρνιμ, πρέσβυς τῆς Γερμανίας.

Κόμης Ὁρλόφ, πρέσβυς τῆς Ῥωσίας.

χρήσῃ καὶ συναδικῇ τῇ Ῥωσίᾳ ἢ ὑπέικειν αὐτῇ καὶ τῇ Γερμανίᾳ. Τοσοῦτω δὲ χεῖρον, ἐὰν τῆς Εὐρώπης ἡ ἰσορροπία μέλλῃ ἵνα καταστραφῇ ἐκ νέου, ἢ ἐὰν ὁ νέος κοσμοκράτωρ, ἔχων τὴν μὲν ἐτέραν τῶν χειρῶν ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, τὴν δὲ ἐτέραν ἐπὶ τῆς Ἀσίας, μέλλῃ ἵνα υποδουλώσῃ τὰ ἔθνη, καταπιέζων αὐτὰ βαρέως, ὡς ἡ Γερμανία. Τοσοῦτω χεῖρον ἐὰν ἡ Ἀγγλία μέλλῃ ἵν' ἀποστερηθῇ τῶν ἀποικιῶν, ἐκπέσῃ τῆς λαμπρότητος, καὶ ἀποθῆται εἰς τὴν οἰκίαν νῆσιν.

Ἡ Εὐρώπη ἀπέλυσε τὴν Γαλλίαν πάντων τῶν περὶ αὐτὴν καθήκοντων, ἐγκαταλιπούσα αὐτὴν. Πρὸς δὲ τοὺς μεμφομένους αὐτὴν ἡ

Γαλλία δικαίως ἂν ἀπεκρίνετο ὅτι, ἐὰν ἤθελεν ἵνα διαμένῃ ἡ ἰσορροπία τῆς Εὐρώπης, δὲν ἔπρεπε ἵν' ἀφώσι τοὺς Γερμανοὺς ἵνα καταλύσωσιν αὐτὴν πρὸς βλάβην τῆς Γαλλίας.

Τοιαῦτα ἔσονται βεβαίως τὰ ἀποθησόμενα ἐκ τῆς ἀδρανείας καὶ ἀδόξου πολιτικῆς τῆς Ἀγγλίας, ἐὰν αὐτὴ μὴ μεταβουλεύσαμένη βέλτιον περὶ τῶν ὄλων θελήσῃ ἵνα, συμμαχίαν ποιουμένη πρὸς τὴν Γαλλίαν, ἀναλάβῃ τὴν προτέραν αὐτῆς τάξιν ἐν Εὐρώπῃ, — ἵνα γένηται πάλιν, ὡς πρότερον, προστατὴς τῶν ἀσθενῶν ἔθνων κατὰ τῆς ἀπληστίας τῶν νικητῶν, δικαιοτῆς τῶν μεγάλων ἔθνων τῆς Εὐρώπης, καὶ παιδεύτρια τῶν δύο ὑπέριων.

Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ Ἀγγλία οὐδὲν πράττει δυνάμενον ἵν' ἐμποιήσῃ ἡμῖν τὴν ἐπιπὶα ταύτην. Ἡ Ἀγγλία ὑπερεγχείσῃ ἐπὶ τοῖς ἀτυχήμασι τῆς Γαλλίας, συνεκρότησε δὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ ταῖς παραχαῖς καὶ ἀναισχυντίας τῆς Δημοκρατίας· δυνασασχετὴ δὲ νῦν πρὸς τὰς πολιτικὰς παρασκευὰς τῆς Γαλλίας, θελουσῆς ἵν' ἀνακτήσῃται τὰς ἀπολομένας ἐπαρχίας καὶ ἀποσοθήσεται τοὺς ἐκ τῆς Γερμανίας ἐπικειμένους αὐτῇ κινδύνους, ἐνὶ δὲ λόγῳ φαίνεται ἐπιθυμοῦσα ἵνα βλέπῃ τὴν Γαλλίαν τεταπεινωμένην εἰς αἰεὶ.

Εἰς τῶν πυλώνων τοῦ Καρνάκ.

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΩΝ ΘΗΒΩΝ.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΜΗΕΡΟΝ 1.

«... Οὐδ' ὅσα Θήβας Αἴγυπτιας, θηί πλείστα δόμοι ἐν κτήματα κείται. Αἰθ' ἐκατόμυλοι εἰσι, δικήσοι δ' ἄν ἐκάστην Ἄνερες ἐξοιγεῖσιν ἄν ἱπποῖσι καὶ ὄγεσφι.»

Ε΄.

Τοιαῦτα εἶναι τὰ κυριώτατα μνημεῖα τοῦ Καρνάκ· ἄθροισμα πελώριων βασιλείων, ναῶν καὶ στοῶν, ὧν ὑπερέχει ἡ ὑπόστυλος αἰθούσα τῶν ἐκατὸν τεσσαρακονταεσσάρων στύλων, καὶ πολλοὶ ὀβελίσκοι, ὧν ἰδίως δύο οἱ τῆς αἰθούσης διαγράφονται γραφικώτατα ἐπὶ τοῦ πάντοτε κυνίζοντος καὶ ἀνεφελῶ ὀρίζοντος τῶν Θηβῶν. Καὶ ὅταν περὶ δυόμενον ἥλιον πλήθος περιλάμποντος φωτός καταλάμπῃ τὸν λαβύρινθον τῶν παντοδαπῶν τούτων μνημείων καὶ εἰρηπίων, ἡ δὲ πανσέληνος ἀνατέλλουσα καταφωτίσῃ ξανθίζουσα τὰ ἀπειρομέγεθ' αὐτὰ εἰρηπία, οἱ δὲ πυλώνες καὶ οἱ ὀβελίσκοι ἐξαίρωνται ἐν τῷ σκίφωτι πελώριοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς, ὁ ὀδοιπόρος παθαίνεται ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς καὶ τῆς μελαγχολίας τοῦ θεήματος, ὡς οὐδαμοῦ ἀλλοχού τῆς γῆς.

Ῥαμεσῆς ὁ Μαϊκμοῦν μαχόμενος. — Ἀνάγλυφον ἐν Ψαμβούλ.

Τὰ εἰρηπία ταῦτα ἦσαν ἄφωνα καὶ ἀλαλακτὰ ἐπὶ εἰκοσι αἰῶνας ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Αἴγυπτου· διότι οὐδὲν τῶν μνημείων τούτων εἶναι ἔργον τῆς ἀρχαιότητος ἐποχῆς τῶν πυραμίδων, ὀλίγιστα δὲ ὑπολείπονται ἐπιγραφὰί τῆς πρὸ τῶν Ποιμένων ἢ Ὑσῶς καταλήψεως τῆς χώρας. Ἄλλ' ἅμα τῶν βαρβάρων τούτων ἐκβληθέντων τῆς Αἴγυπτου διὰ τῆς ἀνδρίας καὶ καρτερίας τῶν πρώτων βασιλείων τοῦ δεκάτου ὀγδόου βασιλικῆς γένους, τί λέγω; καὶ κατ' αὐτὸν ἐπὶ τὸν πρὸς βορρᾶν τῆς χώρας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα, ὁ ἀπελευθερώσας τὴν χώραν Τωθμῶσις ὁ τρίτος κατασκευάσας οὐ μακρὴν τοῦ τόπου, ἐνθα ἦτο τὸ κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Ποιμένων καταστραφὲν ἀρχαῖον ἱερὸν, τὰ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ τοὺς ναοὺς καὶ τὰς στοὰς καὶ τοὺς ὀβε-

λίσκους, ἅτινα ἀποτελοῦσι κατὰ μέγα μέρος τὰ σωζόμενα ἀρχαιώτατα εἰρηπία τοῦ Καρνάκ.

Τὰ μνημεῖα αὐτοῦ δὲν εἶναι μὲν κολοσσαῖα, ἀλλὰ τὰ ἱερογλυφικὰ καὶ τὰ ἀνάγλυφα ἔχουσι τὸν τύπον τῆς τελειότητος, ἥτις χαρακτηρίζει τὰ ἔργα τῆς πεπαιδευμένης ταύτης ἐπο-

χῆς τῶν Τωθμῶσιων. Παρὰ δὲ τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα μνημεῖα κατασκευάσας ἡ ἐπελθούσα γενεὴ τῶν Ῥαμεσῆ ἄλλα μνημεῖα γιγάντεια, ὠντινων οἱ μὲν πολυάριθμοι καὶ πελώριοι στῦλοι ἀναμνησκουσι πανταχοῦ τὸ ὄνομα, τὰς πράξεις καὶ τὴν μορφήν, οἱ δὲ τοῖχοι εἶναι πλήρεις ἀναγλύφων ἐπιπέδων ποιήσεων δοξαζουσῶν τοὺς πολέμους καὶ τὰς νίκας αὐτῶν. Ὑστερον δὲ, ἐπελθούσης τῆς παρακμῆς τοῦ γένους τούτου, ἀναφάνεται νέα γενεὴ βασιλείων, ἥτις, ἐξελθούσα τῆς φυλῆς τῶν ἱερῶν τῶν Θηβῶν, ὑπεισῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῶν Φαραῶ. Τὸ δὲ ὄνομα βασιλεῦς, κρυφίως ὑφαίρεθ' ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ Κηῶν, φανεροῖ ἡμῖν πῶς οἱ ἱερεῖς κατέστησαν ὑπόστυλος καὶ δολίως τὴν νέαν ταύτην βασιλείαν, καθ' ἣν βλέπομεν πάλιν ἀναπυρομένον τὴν πολεμικὴν ἀρετὴν· διότι πολλοὶ αὐτῶν ἐπολέμησαν πρὸς τοὺς Ἀσσυρίους, καὶ εἰς αὐτῶν, ἐπανερχόμενος ἐκ τίνος ἐκστρατείας, ἄγει εἰς Αἴγυπτον αἰχμάλωτον βασιλέα τινὰ τοῦ Ἰούδα. Ἡ δὲ ἱστορικὴ αὕτη τῆς βίβλου ἐλεῖς παριστάται ἐν Καρνάκ ὑπὸ ἀναγλύφων, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω. Ἐν τοῖς μνημείοις τοῦ Καρνάκ εὗρον οἱ τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον ἐρευνοῦντες καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀμμοῦ, ὅστις, ἀπέωσατο τοὺς Πέρσας, μαχόμενος περὶ τῆς βασιλείας· καὶ τὸ τοῦ Νεκτανέβου, ὃν ἡ Αἰγυπτιακὴ παράδοσις ἔλεγε πατέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τὸν τῶν Πτολεμαίων, οἵτινες ἐπιλοτιμήθησαν ἵνα κατασκευάσωσι πανταχοῦ τῆς Αἴγυπτου μνημεῖα αἰγυπτιακὰ τὸν τρόπον καὶ

τὸ μέγεθος. Μάλιστα δὲ ὁ Ἐπιφανὴς ἤγειρε τὸν μέγαν πρὸ τῆς ὑποστύλου αἰθούσης πυλώνα, ὅστις ἐκαλλώπιζεν αὐτήν. Ἦγειρον δὲ οἱ Πτολεμαῖοι καὶ τοὺς τρεῖς μεγάλους πυλώνας πρὸς βορρᾶν, πρὸς μεσημβρίαν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Καρνάκ. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Τιθερίου, συννημένον τῷ τοῦ Ῥαμεσῆ τοῦ μεγάλου, συμπληροῖ τὴν τάξιν τῶν αἰώνων, τὴν παρισταμένην ὑπὸ τῶν δικήφων μνημείων, ἐξ ὧν σύγκριται τὸ πλῆθος τοῦτο τῶν εἰρηπίων καὶ τῶν μνημείων, τὸ ὀνομαζόμενον Καρνάκ ἀπὸ τίνος ἀσκήμου παρακειμένης Ἀραβικῆς κώμης, ἐνθα περιήχασέ ποτε ὁ κρότος τῶν πυροβολῶν τοῦ στρατοῦ τοῦ Βοναπάρτου. Ἐκ δὲ τῆς γωνίας τῶν πρὸς μεσημβρίαν τε καὶ ἡλίου ἀνατολῆς τετραμνημένον εἰρηπίων τοῦ Καρνάκ ἀρχεται ἡ δεινὸς ἀνάγλυφον σφιγγῶν, τείνουσα πρὸς μεσημβρίαν καὶ φέρουσα τὸ πάλαι εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Λουΐζωρ. Ὅποιον δὲ θέλημα σεμνὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς παρεῖχεν ὁ διπλοῦς οὗτος στοῖχος μυστηριωδῶν καὶ ἱερῶν εἰκόνων ἐκτενέμενος οὕτω σχεδὸν κατ' εὐθείαν ἐπὶ μίαν λεύραν; καὶ συνάπτων δύο σωρούς βασιλείων, ὁποῖους οὐδεὶς ποτε Εὐρωπαῖος εἶδεν οὐδ' ἐγνώρισε! Δένδρα δὲ, ὅποια βλέπει τις ἐπὶ καὶ νῦν κατὰ τὴν οὐδὸν μέρος, ἦσαν ἀναμφιβόλως περυτευμένα ἀμφοτέρωθεν τῆς παρόδου. Ὑπὸ δὲ τὴν σκιάν τῶν φρονικῶν, τῶν ἀνακλιῶν, τῶν σικομορεῶν αἱ πομπαὶ ἐπερεύοντο διὰ τῶν συμβολικῶν σφιγγῶν, αἵτινες, ἐν δεδωμέναι τὸν ἐπικεφάλαιον αὐτῶν κόσμον, ἔβλεπον ἄλλοι καὶ ὑποκαθήμεναι αὐτὰς παρερχομένας. Ὅποις δὲ νῦν ἔχουσιν αἱ διωνομασμέναι αὐταὶ πάροδοι τῶν σφιγγῶν, δὲν ψεύδουσι τῶν ἐλπίδων τῶν ὀδοιπόρων. Ἐπειδὴ ἄν ταῦτα οὐχὶ τὸ βλέπομενον, ἀλλὰ τὸ γινωσκόμενον εἶναι μέγα. Ἡ σφιγξ ἦτο ἱερογλυφικὸν σύμβολον δυνάμεως. Ἐν δὲ τῇ ἱερογλυφικῇ γραφῇ σημαίνει κύριον. Καὶ ὅταν μὲν ἔχῃ κεφαλὴν ἀνθρώπου, σημαίνει βασιλεῖα· ὅταν δὲ ἦναι κριοκέφαλος ἢ ἔχῃ κεφαλὴν ἄμμο, σημαίνει τὴν θεῖαν δυνάμιν. Αἱ δὲ σφιγγες τοῦ Καρνάκ εἶναι κριόμορφοι ἔχουσαι ἐπὶ τοῦ στήθους εἰκόνα Τωθμῶσιος τοῦ τρίτου ἐν σχήματι τοῦ ὑποχονίου Ὀσίριδος, ἥτοι ἀνακληθέντος διὰ τοῦ θανάτου εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἄμμο.

ΣΤ'. Λουΐζωρ.

Τὸ Λουΐζωρ εἶναι κώμη ἀραβικῆ ἀσκήμος, κειμένη, ὡς εἶδομεν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ν. Ἰλίου, ἀπ' ἧς, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ Καρνάκ, τὸ ὄνομα ἔσχον τὰ ὀνομαστὰ τῶν Θηβῶν εἰρηπία. Ἡ ἀραβικὴ αὕτη κώμη εἶναι ἐκτισμένη παραδόξως ἐντὸς τῶν ἀπεράντων ἀρχαίων εἰρηπίων, τῶν ναῶν καὶ τῶν βασιλείων, ὥστε ὁ ἕλιος

Καρνάκ, αὐτὴ ἐσωτερικὴ, ἐπανορθωθείσα κατὰ τὸ συμβούλιον (commission) τῆς Αἴγυπτου.

ἵνα ἴδῃ ταῦτα ἀνάγκη ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐκτῆς ἐκτισμένην πενήραν ἀραβικὴν κώμην, ἐν ἣ οἱ ἄθλιοι φελλᾶχοι μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἐργάζονται συναγελαζόμενοι τοῖς κτήνεσιν εἰς τὴν αὐτὴν ὑπαρὰν καλύβην. Οἱ παῖδες ὀρμῶσιν εὐθὺς πρὸς τὸν ὀδοιπόρον ζητοῦντες ἐλεημοσύνην· αἱ δὲ γυναῖκες καλύπτουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν, γυμνοῦσαι τὰ ὀπίσθια, προτιμῶσαι ἵνα δεῖξωσι μᾶλλον πᾶν ἄλλο μέρος τοῦ σώματος ἢ τὴν μορφήν· ἡ

Κάτοικος τῆς Νουβίας. Αἰθιοπ. Ἀσσύριος. Ἑλληστικός. Ἀραβὴ ἢ Ἑβραῖος. Ἐθὴν γνωστὰ τοῖς Αἰγυπτίοις.

φείγουσιν, ὡς ζῶα ἐκπεφωκίμενα, ὑπερ ἀπιδῶς ταράττει τὴν σιωπὴν καὶ μεγαλοπρεπεῖαν τῶν αἰώνων.

Τὸ Λουΐζωρ, ἕπερ σημαίνει ἀραβιστὶ βασιλεία, εἶναι ὡς τὸ Καρνάκ, ἄθροισμα μνημείων πολλῶν αἰώνων, ὧν ὅμως ἡ χρονολογία εἶναι ἀπλουστερὰ· διότι πάντα ἀναφέρονται εἰς τὰς δύο ἐποχάς, καθ' ἃς ἐγένοντο καὶ τὰ κυριώτατα τῶν μνημείων τοῦ Καρνάκ. Τὸ ἀρχαιώ-

τατον μέρος αὐτῶν εἶναι ἔργον Ἀμενόφις τοῦ τρίτου, ἐκ τοῦ γένους τῶν Τωθμῶσιων, τοῦ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζομένου Μέμνονος, οὗτινος ὁ διπλοῦς κολοσσὸς κείται ἐπὶ τῆς ἀντιπέραν ὄχθης. Ὁ Ἀμενόφις ἤγειρε τὸ πρὸς μεσημβρίαν βασιλεῖον τοῦ Λουΐζωρ, ἐν ᾧ ἐξεκονίζεται ἡ ἱστορία τῆς γενέσεως καὶ ἀνατροφῆς αὐτοῦ, παραστάντων αὐτῷ ἐν ἀμφοτέρωθεν τῶν θεῶν. Τὰ δὲ ἀνάγλυφα ἐπιδεικνύουσι τὸ τέλειον κάλλος τῆς αἰγυπτιακῆς τέχνης. Πρὸς δὲ βορρᾶν τούτου τοῦ μνημείου τοῦ Ἀμενόφις στοὰ, οἰκοδομηθεῖσα παρὰ τὸν διαδόχον αὐτοῦ, φέρει εἰς ἄλλο βασιλεῖον κατασκευασθὲν ὑπὸ Ῥαμεσῆ τοῦ μεγάλου, ἐν ᾧ βλέπει τις τὴν αὐτὴν τοῦ μεγέθους διαφορὰν, ὡς ἐν Καρνάκ. Διότι τὸ οἰκοδόμημα τοῦ νικητοῦ Φαραῶ, τοῦ δεκάτου ἐνάτου, ὑπερέχει τῇ μεγαλοπρεπείᾳ ἀρχιτεκτονικῇ τοῦ μετρώτερον καὶ ἀπλούστερον

ἀρχιτεκτονηθέντος μνημείου τοῦ Φαραῶ τοῦ δεκάτου ὀγδόου βασιλικῆς γένους. Τὸ μνημεῖον τοῦ Ῥαμεσῆ παριστᾷ μεγάλην αὐτὴν περιβεβλημένην κύκλῳ ὑπὸ στοῶς ἀπεράντου καὶ καλύπτουσαν ἐπιφάνειαν δις ἑξήκοντα πεντακοσίων μέτρων! Ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ πυλώνα, ὅστις ἴσταται πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς μεγάλης αὐλῆς, ὁ Ῥαμεσῆς ἔστησε δύο ὀβελίσκους, ὧν ὁ μὲν εἶναι ἐπὶ ὄρθιος, ὁ δὲ, μετενεγθεὶς ἐπὶ Λουδοβίκου Φιλίππου εἰς Παρίσιον, ἰδρῶθ' εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας τῆς Ἐπαναστάσεως ἢ τῆς Ὀμονοίας. Ὁ ὀβελίσκος ἦτο, ὡς εἶδομεν ἀλλοχού, σύμβολον ἱερογλυφικόν· μία συλλαβὴ, μία λέξις, σημαίνουσα τὸ μόνιμον, τὸ αἰώνιον, ὅπερ βεβαίως ἠγνώσαν οἱ εὐμετάβολοι Γάλλοι· διότι ἄλλως βεβαίως δὲν ἐτόλμων ἵνα στήσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν πλατείαν τῆς ἐπαναστάσεως. Οἱ δύο δίδυμοι οὗτοι ὀβελίσκοι ἔχουσι σχεδὸν τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν, ἣν μετέφρασαν ὁ Σαλβωλίνης¹ ὠφελομένως ἐκ τῶν εἰκασίων τοῦ Σαμπολλιῶνος. Ἐπειδὴ ἀμφοτέρωθεν δηλοῦνται ὅτι « ὁ Φαραῶ Ῥαμεσῆς ὁ δεύτερος, υἱὸς τοῦ Ἥλιου, εὐδοκίμουμένος παρὰ τοῦ Ἥλιου, θεοῦ ἀγαθοποιῶς, κύριος τῆς οἰκουμένης, νικητὴς τῶν λαῶν, κ. τ. λ. ἐδωρήσατο ταῖς Θήβαις μεγάλα καὶ αἰώνια οἰκοδομήματα. » Ἄπαντα

1. Monumenti Storici, II. p. 2, p. 47, note.

1 Συνέχ. ἀπὸ σελ. 226.

δὲ τὰ ἱερογλυφικὰ περιέχουσι μίαν χρονολογίαν οἷον ἐν τινι πρωτοκόλλῳ, ἀλλ' αὐτὴ εἶναι τι· ἐπειδὴ εἶναι τοῦ Σασσώττιδος. Τέσσαρες δὲ κολοσσοὶ τριάντα ποδῶν ὕψους στηρίζονται ἐπὶ τὸν πυλῶνα παρὰ τοὺς ὀβελίσκους, παριστῶντες τὸν μέγαν Ῥαμεσῆν. Ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στήθος τῶν κολοσσῶν ὑψοῦνται ὑπὲρ τῆς γῆς, ἐν ἧ τὰ σώματα εἶναι κατακεχωσμένα. Ἐπὶ δὲ τῶν τοῦ πυλῶνος τοιγῶν εἶναι ἀπεικασμένοι μάχι ἀνάλογοι πρὸς τὰς ἐν Καρνάκ μάχας τοῦ Σέθω. Ἐπειδὴ ὁ υἱὸς ἠθέλησεν ἵνα ἱστορήσῃ, ὡς ὁ πατὴρ, ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτοῦ τὰς ἰδίας νίκας.

Πρὸς δὲ ταῦταις ταῖς δύο κυριωτάταις ἐποχαῖς, εἰς αἷ ἀναφέρονται τὰ οἰκοδομήματα τοῦ Λουξῶρ, τῆ τοῦ Ἀμενόφις τοῦ δεκάτου ὀγδόου, καὶ τῆ τοῦ Ῥαμεσῆ τοῦ δεκάτου ἐνάτου βασιλικῶν γένους, ἕτεραι ἱερογλυφικαὶ ἐπιγραφαὶ δηλοῦσι τὰς ἐπισκευὰς τὰς γενομένας ἐν ἄλλαις διαφόροις ἐποχαῖς. Δίαν δὲ περισπούδατος εἶναι ἡ ἐπισκευὴ τοῦ αἰθίου βασιλέως Σαβάκωνος, ὅστις ἐπισκέυασε τὴν βᾶσιν τῆς μεγάλης πόλης τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ Ῥαμεσῆ ὁατῶ πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίαι. «Τὰ ἀνάγλυφα, ἐν οἷς εἶναι ἀπεικασμένοι ὁ ξένος οὗτος βασιλεὺς, εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξια κατὰ τὴν γείρα, λέγει ὀρθῶς ὁ Σαμπολλιῶν.

Ἐπειδὴ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἶναι ῥωμαλέον καὶ ἐκτετυπωμένον μετὰ μνῶνων ἐμφανεστάτων καὶ φαίνεται λίαν διάφορον τῶν τῶν ἄλλων ἀναγλύφων.» Ἐν αὐτοῖς δὲ Ἀλέξανδρος τις λέγεται ὅτι ἐπισκέυασε τὸ ἀρχαῖον μνημεῖον τοῦ Ἀμενόφις. Ὁ δὲ Σαμπολλιῶν εἰκάζει ὅτι οὗτος εἶναι ὁ υἱὸς, οὐχὶ δὲ ὁ ἀδελφὸς τοῦ νικητοῦ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων τὸ Λουξῶρ καθαρεύει μνημεῖον ἀντικόντων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, ἢ τὴν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀποτελεσθεῖσαν παρακμὴν τῆς Αἰγυπτιακῆς τέχνης.

Z'. Γούρνα.

Ἀνερχόμενοι τὴν πεδιάδα τῶν Θηβῶν ἀπ' ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν παραλλήλως τῷ Νεῖλῳ, εὐρίσκωμεν πρῶτον τὰ εἰρεπία τῆς Γούρνας, οἰκοδομήματος ἀπλουστεροῦ καὶ μικροτέρου τῶν τοῦ Λουξῶρ καὶ Καρνάκ τῆς ἐποχῆς τῶν Ῥαμεσῆ. Βλεπομένη ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν ἡ Γούρνα φαίνεται ἑλληνικὸν μνημεῖον. Δύο

Ἐρείπια τῶν Θηβῶν. — Γούρνα.

οὐτῖνος ἐκάστη πλευρὰ εἶναι τεσσαρῶν πλῆθρων. Ἄντὶ δὲ κίονων εἶναι ζῶδια πηγῶν ἐκκαίδεκα μονόλιθα, εἰργασμένα τὸν τύπον κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον. Πᾶσα δὲ ἡ ὄροφ' ἐπὶ πλάτος δύο ὄργυιων εἶναι μονόλιθος, καταπεποικιλμένη ἀστέρας ἐν κυανῷ οὐρανῷ. Μετὰ δὲ τὸ περιστύλιον τοῦτο βλέπει τις ἑτέραν εἰσοδὸν καὶ πυλῶνα, τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσιον τῷ προειρημένῳ, γλυφαῖς δὲ παντοίας περιττότερον εἰργασμένον. Παρὰ δὲ τὴν εἰσοδὸν εἶναι τρεῖς ἀνδριάντες μονόλιθοι τοῦ Μένωνος, ὧν εἰς ὁ καθήμενος εἶναι ὁ μέγιστος πάντων τῶν κατ' Αἴγυπτον· δύτι ὁ ποὺς αὐτοῦ μετρούμενος ὑπερβάλλει τοὺς ἑπτὰ πήχεις, οἱ δὲ ἑτέροι δύο πρὸς τοὺς γόνασιν, ὁ μὲν ἐκ δεξιῶν ὁ δὲ ἐξ ἐπιπέδων, θυγατὴρ καὶ μητὴρ, εἶναι μικρότεροι τοῦ προειρημένου. Τὸ δὲ ἔργον τοῦτο εἶναι ἀποδοχῆς ἄξιον οὐ μόνον διὰ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τέχνην θαυμαστὴν καὶ τὴν τοῦ λίθου φύσει διαφέρουσαν· ἐπειδὴ ἐν τηλικούτῳ μεγέθει δὲν δύναται ἵνα θεωρήσῃ

τις μίτη διαφυλάττει μίτη κηλίδα τινά. Φέρει δὲ ἐπιγραφὴν· «Βασιλεὺς βασιλέων Ὁσμανδύας εἰμὶ· εἰ δὲ τις εἰδέναι βούλεται, πηλίκος εἰμὶ καὶ ποῦ κείμαι, νικάτω τι τῶν ἐμῶν ἔργων...» Μετὰ δὲ τὸν πυλῶνα εἶναι περιστύλιον τοῦ προτέρου ἀξιολογώτερον, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι παντοῖαι γλυφαί, δηλοῦσαι τὸν πόλεμον τὸν γενόμενον αὐτῷ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Βάκτροις ἀποστάτας. Καὶ κατὰ μὲν τὸν πρῶτον τῶν τοιγῶν κατασκευάσθη ὁ βασιλεὺς πολιορκῶν τοῖχος ὑπὸ ποταμοῦ περιβύτον, καὶ προκινδυνεύον πρὸς τινὰς ἀντιτεταγμένους ἔχθρους μετὰ λέοντος, συναγωνιζόμενον τοῦ θηρίου καταπληκτικῶς... Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τοίχῳ φαίνονται οἱ σὺγκλινοὶ, ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀπεστερημένοι τῶν αἰδίων καὶ τῶν χειρῶν, ὅπως σημαίνει τιν ἐν τοῖς κινδύνοισι ἀνανδρίαν αὐτῶν. Ὁ δὲ τρίτος τοίχος ἔχει γλυφὰς παντοίας καὶ διακρίσεις γραφὰς

δηλοῦσας τὰς βουβασίας τοῦ βασιλέως καὶ θράμβου ἀπὸ τοῦ πολέμου καταγόμενον. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ τοῦ περιστύλου κατασκευάσθη ὑπαίθριος βωμὸς ἐκ τοῦ καλλίστου λίθου, τῆ τε χειρουργικῆς διάφορος καὶ τῷ μεγέθει θαυμαστός. Κατὰ δὲ τὸν τελευταῖον τοίχον ὑπάρχουσι ἀνδριάντες δύο καθήμενοι μονόλιθοι ἑπτὰ καὶ εἴκοσι πηγῶν τὸ ὕψος. Παρὰ δὲ τούτοις κατασκευάσθησαν

τρεῖς εἰσοδοί, καθ' ἃς ὑπάρχει οἶκος ὑπὸστυλος, ὡς ὠθεῖον, ἔχων ἐκάστην πλευρὰν διπλήθρον. Ἐν αὐτῷ δὲ εἶναι πλῆθος ἀνδριάντων ξυλίνων, διασημαίνοντες ἔχοντας ἀμφισπητήσεις καὶ προσβλέποντας τοῖς δικασταῖς... Ἐξῆς δ' ὑπάρχει ἡ ἱερὰ βιβλιοθήκη ἐπιγεγραμμένη· «Ψυχῆς ἱατροῦν.» Συνεγεῖς δὲ ταύτῃ εἶναι αἱ εἰκόνες ἀπάντων τῶν κατ' Αἴγυπτον θεῶν, οἷς ὁ βασιλεὺς φέρει τὰ προσήκοντα δῶρα, δεικνύων πρὸς τὸν Ὁσίριν καὶ τοὺς κάτω παρεδρους ὅτι ἐξετέλεσε τὸν βίον εὐσεβῶν καὶ δικαιοπραγῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς θεούς. Ὁμοίους δὲ τῆ βιβλιοθήκῃ κατασκευάσθη οἶκος εἰκοσάκλιτος, ἔχων εἰκόνας τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἐπὶ δὲ τοῦ βασιλέως, ἐν ᾧ νομίζεται ὅτι ἐτάφη τὸ σῶμα αὐτοῦ.» (Διόδ. Σικελ. Βιβλ. Α. Κεφ. 47 — 49.)

Ἀλλὰ τὰ Ῥαμεσῆ, ἀπαλλαγθὲν τῶν ψευδῶν ὀνομασιῶν, ἐν αἷς ἐνέπλεξαν αὐτὸ πολλοὶ ἀρχαιολόγοι, εἶναι ἐν ἐκ τῶν πολλῶν αἰγυ-

πτιακῶν μνημείων, ἅτινα ἦσαν ἐξ ἡμισείας βασιλεία τε ἅμα καὶ ναοί, ὅποια ἤγειραν ἐπὶ τῶν δύο τοῦ Νεῖλου ὀχθῶν οἱ βασιλεῖς τοῦ δεκάτου ὀγδόου καὶ δεκάτου ἐνάτου βασιλικῶν γένους. Τὰ μνημεῖα ταῦτα ἀποτελοῦνται, ὡς εἶδομεν, ὑπὸ τᾶς αἰθῆρας, στοῶν καὶ αἰθουσῶν περιστύλων ἢ ὑποστύλων καὶ πολυστύλων, ἐν αἷς βλέπει τις ἀπεικασμένον τὸν ἰδρύσαντα αὐτὰ Φαραῖο, προσκυνῶντα ἐκ διαδοχῆς τοὺς ἐγγυρῶντες θεοὺς τῶν Θηβῶν, ἢ καθήμενον πλεσίαν αὐτῶν καὶ προσκυνούμενον παρὰ τῆς γενεῆς αὐτοῦ.

Τὸ μνημεῖον τοῦτο, ἔργον Ῥαμεσῆ τοῦ μεγάλου, ἀνεμίμησθε μάλιστα πάντων τὰς πράξεις τοῦ μεγίστου τῶν βασιλέων. Ἐπειδὴ τὰ κατορθώματα τοῦ νικητοῦ ἐγλύφθησαν ἐπὶ τῶν τοιγῶν τοῦ μνημείου, ὡς ἐν Καρνάκ καὶ Λουξῶρ. Κολοσσοὶ δὲ ἐκ γρανίτου πενήντα τρεῖς πόδας ἔχων τὸ ὕψος παρίστα τὸν Φαραῖο καθήμενον ἐπὶ θρόνου. Σώζεται δὲ οὗτος μέχρι τοῦ νῦν, ἀλλὰ τεθραυσμένος καὶ κατακείμενος. Εἶναι δὲ ὁ μέγιστος τῆς ὑψηλῆς ἀνδρίας Ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν ἔχει μῆκος πλεόν ἢ δύο ὄργυιων. Ὁ δὲ ἀναδύων τὸν βραχίονα τοῦ κολοσσῶ νομίζει ὅτι ἀνέρχεται βράχον.

Τὸ Ῥαμεσῆ εἶναι ὁ Παρθενὸν τῶν Θηβῶν. Ἐπειδὴ εἶναι ὑπέρτερον παντὸς ἄλλου μνημείου τῆς τέχνης τῶν Αἰγυπτίων κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸ καθαρόν τοῦ ῥυθμοῦ. Καὶ δὲν εἶναι μὲν κολοσσῶν ὡς τὰ ἐν Καρνάκ μνημεῖα, ἀλλ' εἶναι μέτριον τὸ μέγεθος πρὸς τὴν Αἴγυπτον, πρὸς δὲ πᾶσιν ἄλλην χώραν μέγιστον. Ἡ αἰθουσα τῶν πανηγύρεων δὲν ὑποστηρίζεται μὲν ὑπὸ ἑκατὸν τριαντατεσσαρῶν στύλων, ὡς ἐν Καρνάκ, ἀλλ' ὑπὸ τριάντα, αἷτινες κατὰ τὸν Σαμπολλιῶνα θέλξουσι διὰ τῆς γλαφυρᾶς αὐτῶν μεγαλοπρεπείας καὶ τοὺς μάλιστα δυσμενῶς ἔχοντας πρὸς πᾶν τὸ ἀλλότριον τῆς τῶν Ἑλλήνων ἢ Ῥωμαίων ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τῶν πομπικῶν πανηγύρεων βλέπομεν ἐπὶ τινος τοίχου τὰς εἰκόνας καὶ τὰ ὀνόματα τῶν εἰκοσιτοῦν παιδῶν τοῦ Ῥαμεσῆ. Ἀλλὰ καὶ δὲ βλέπομεν ἐπιγραφὴν ἱερογλυφικὴν παραγεγραμμένην τὸ ἐξῆκαστον ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ὅπως ἐπιδεικνύει ὅτι ἐγένετο πολυτεκνὸς καὶ μακροβιότητος, Ἐτέρωθεν δὲ παριστάται οὗτος προσκυνούμενος παρὰ τινος, ἀσπαζόμενον αὐτὸν ὡς

θεόν, ἐν ᾧ οἱ ἱερεῖς φέρουσιν εἰς αὐτὸν τινὰς μικροὺς τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀρχόντων τῆς χώρας δεκάκωτῳ βασιλικῶν γενῶν ἀνδριάντας, ὧν ἀγαυιάτος μὲν εἶναι ὁ Μηνᾶς, ὁ καταστήσας τὴν αἰγυπτιακὴν μοναρχίαν, νεώτατος δὲ αὐτὸς ὁ Ῥαμεσῆς ὁ δευτέρως, δεικνύων ἐκ τούτου ὅτι μετὰ μύρια καὶ πεντακῶσια ἔτη καὶ μετὰ δεκάκωτῳ μεταβολᾶς βασιλικῶν γενῶν καὶ μίαν εἰσβολὴν ξένων, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν νόμιμον τοῦ Μηνᾶ διάδοχον.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

Ἀπὸ ἑκατὸν σχεδὸν ἑτῶν, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1763ου ἔτους, καθ' ὃ ἔλαβε τέλος ὁ ἑπταετής

Ἐρείπια τῆς περσικῆς πόλεως Μεσχεδ (Mehced).

λεγόμενος πόλεμος, αἱ ἀτμομηχαναὶ καὶ οἱ σιδηρόδρομοι μετέβαλον πάντως τὴν ὕψιν τῆς Ἀγγλίας. Πρὸ ἑκατὸν ἑτῶν τὸ Λονδῖνον εἶχε μόνον 500,000, νῦν δ' ἔχει τρία ἑκατομμύρια καὶ πεντακῶσια χιλιάδας κατοίκων. Ἡ δὲ Λιβερπούλη καὶ ἡ Μαργεστρία, αἱ νῦν μᾶλλον πολυάστροι καὶ πολυάνθρωποι τῆς Ἀγγλίας πόλεις, ἦσαν τότε ἄσημα καὶ ῥυπαρὰ πόλιν. Παραβάλλοντες δὲ καθόλου τὴν ἐμπορίαν, ἦτοι τὴν εἰσπραγῆν ἅμα καὶ ἐξαγορῆν τῶν δύο τούτων ἐποχῶν, βλέπομεν ὅτι ἐν μὲν τῷ 1763ῳ ἔτει ἡ Ἀγγλία ἐπονήσατο ἐμπορίαν 547 ἑκατομμυρίων, ἐν δὲ τῷ 1872ῳ ἔτει δεκατριῶν μυρίων μυριάδων καὶ 675 ἑκατομμυρίων (13,000,000,675), γενομένη ἐν μὲν τῷ 1763ῳ διὰ πλοίων βάρους 1,500,000, ἐν δὲ τῷ 1870ῳ διὰ πλοίων ἐλαύντων βάρους 36,000,000 τόννων.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ὅπως μεταβολή! Ἐκ τοῦ βάρβαρος λ. γ., τοῦτ' ἐστὶ τῆς

Ἰλίας, ἢ ἡ γῆ τῆς Ἀγγλίας δὲν δύναται ἵνα γεννησῇ, καὶ ἦτις ἦτο σχεδὸν ἀγνώστος αὐτῇ κατὰ τὸ 1763ον ἔτος, οἱ Ἀγγλοὶ κατασκευάζουσιν ἐν τῷ παρόντι τοσοῦτους ἰστούς, ὅστε, ἐκτὸς τῆς ἐν τῷ τόπῳ ἀναλώσεως, ἦτις εἶναι ἀπύμπληστος, ἐξάγουσι μόνον ὑφάσματα πλείονα τῶν τριῶν δεκάκις μυρίων μυριάδων (3,000,000,000) μέτρων, τοῦτ' ἐστὶν ὅσα δύναται ἵνα περιέργονται ἑβδομηκοντάκις τὴν γῆν! Εἰς δὲ μόνον ὑφασμάτων κατασκευαστῆς ἐν Γλασκῶθι ἐκτυπῶν 30 ἢ 35 ἑκατομμύρια μέτρων ὑφάσματος!

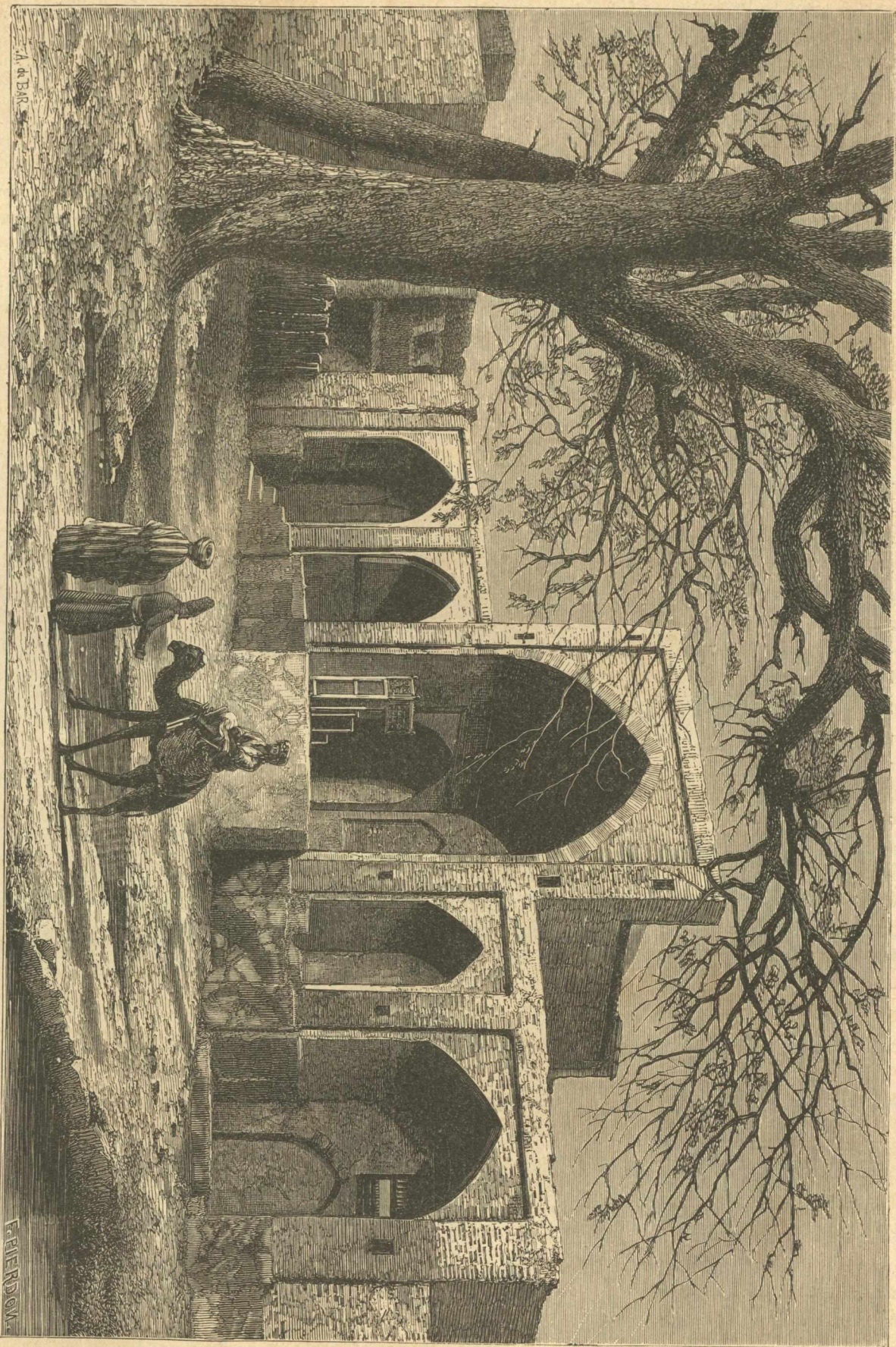
Ἡ ἀξία τῶν ἐξαγομῶν ὑφασμάτων ἐγένετο τῷ μὲν 1870ῳ ἔτει δεκάκις μυρίων μυριάδων καὶ 418 ἑκατομμυρίων, τῶν δὲ νημάτων 367 ἑκατομμυρίων, τοῦτ' ἐστὶ τῶν δύο τούτων πραγμάτων ὅμοῦ μόνον δεκάκις μυρίων μυριάδων καὶ 786 ἑκατομμυρίων.

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δεκνύουσι τὸ μέγεθος τῆς μεταβολῆς, ἢν ἐπήνεργον αἱ ἀτμομηχαναὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ βιομηχανίᾳ. Συνεβάλλοντο δὲ μάλιστα εἰς τοῦτο αἱ ἐσθῆτος διαδοθεῖσαι μηχαναὶ, αἱ οὐσα ἀντὶ ἐργασιῶν (machines à outils), αἷτινες εὐδοκίμοῦσιν ἐπὶ δυνάμει, ἀκριβεῖα, ἀσφαλεία καὶ εὐωνίᾳ, δι' ἣν καθίστανται προσιταὶ τοῖς μικροῖς καταστήμασιν.

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΤΗΣ ΠΕΡΣΩΝ.

Τὰ βαρᾶ καὶ ὑπέρογκα οἰκοδομήματα τῆς ἀρχαίας περσικῆς ἀρχιτεκτονικῆς μεγάλῃν παρέρχονται ἀντίθεσιν πρὸς τὴν θαυμαστὴν κουφότητα καὶ γάρην τῶν μνημείων τῆς νεωτέρας περσικῆς τέχνης, ὧν τὰ καλλίστα εἶναι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μητροπόλει τῆς Περσίας Ἰσπαχάν, καὶ ἐν Μεσχετ, τῇ ἱερᾷ πόλει, τῇ πρωτεύουσιν πόλει τῆς ἐπαρχίας Χορασάν, ἔθνα ἐτάφησαν πολλοὶ τῶν Περσῶν βασιλέων καὶ ἀρχόντων. Πολλὰ τῶν μνημείων τούτων ὑπερτεροῦσι κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἐσωτερικὴν διακόσμησιν, εἰ μὴ κατὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἀρμονίαν, τῶν ἀρίστων τῆς ἀραβικῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἔργων. Τὸ ἐν Ἰσπαχάν τσαμίον τῆς Αἰρέσεως, τὸ μέγιστον καὶ ἴσως ἀρχαιότατον μνημεῖον τῆς νεο-

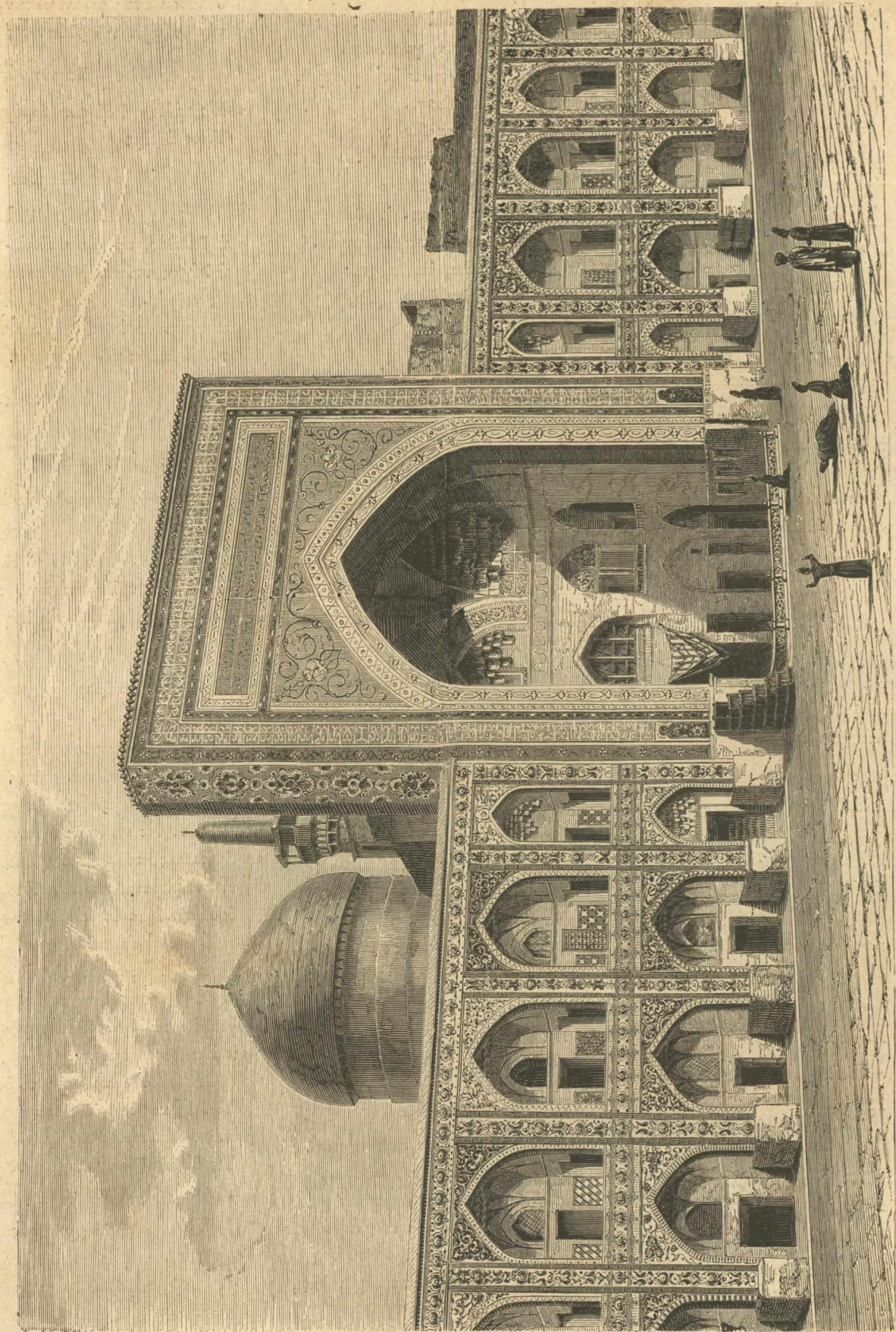

Η ἀρχιτεκτονική τῶν Περσῶν. — Τσαμίον τοῦ Νακίρ-Σαχ ἐν Μεσῳτῷ.

τέρας Περσίας, ἔχει ἑκτασιν τεσσαρῶν πλέθρων. Κατεσκευάσθη δὲ μεταξύ τοῦ 1000οῦ καὶ 1200οῦ ἔτους. Εἶναι δὲ τετράγωνον καὶ καλύπτεται ὑπὸ ἐπτά θόλων, ὧν ὁ μέγιστος ἔχει διάμετρον τριάκοντα μέτρων, στηριζομένων ἐπὶ τεσσαράκοντα στύλων. Τὰ κάτω τῶν τοίχων μέχρι τριῶν μέτρων ὕψους εἶναι κεκαλυμμένα ὑπὸ πορφύρου γρανίτου καὶ ἰασπίδος, τὰ δὲ ἄνω καλύπτονται ὑπὸ ἐξωγραφημένων πλακῶν φαβεντιανῆς ὕλης, θαυμασίων τὴν λαμπρότητα τῶν χρωμάτων καὶ τὸ ἐμμελὲς τῶν ἀρχαυοργημάτων καὶ τῶν ἐπιγραφῶν ἐν αἷς ἀναγινώσκειται μάλιστα ἡ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ ἐπιγραφή. Πρόσοψις τοῦ προαεδεί-

σου. Ἀπαγορεύεται ἡ εἰσόδος τοῖς φιλαργύροις καὶ τοῖς ὑποκριταῖς. Μετὰ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο θαυμάζουσιν οἱ περιουθεταὶ τὸ λεγόμενον Βασιλικὸν Τσαμίον, κτισθὲν ὑπὸ Ἀββάς τοῦ Μεγάλου περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου αἰῶνος ἐν τῇ μεγάλῃ πλατείᾳ τῆς Ἰσπαχάν, ὅπερ εἶναι ἀνθάμιλλον τοῦ τσαμίου τῆς Αἰρέσεως κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν κόσμον καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν. Αἱ πολυτιμώταται ὕλαι, ἐσμάλτωμένα διὰ τῶν ὀρασιμῶν χρομάτων, ἡ πορφύρα, ὁ ἰασπίς, ὁ ἀμυγδαλίτης, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσοῦς καὶ ἡ φαβεντιανὴ ὕλη καταποικίλλουσι τοὺς τοίχους, τοὺς θόλους, τοὺς σηκοὺς καὶ τὰς δεξιμένους τοῦ οἰκοδομή-

ματος, οἷτινες εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύχρωμοι. Τὰ δὲ Βασιλεῖα τῆς Ἰσπαχάν εἶναι ἀναμφιλέκτως τὸ μέγιστον τῶν ἑκατὸν τριάκοντα ἐπτὰ βασιλείων, ἅτινα ἐκέκτιστο πάλαι ποτὲ οἱ Σάφεις ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Σῶνται δὲ ταῦτα ὑπὸ τάξεως μεγαλοπρεπεστάτων αἰθουσῶν καὶ στοῶν θαυμασίων τὴν ὀρασιμότητα καὶ τὴν δι' ἐλέφαντος καὶ λιθείας πολυτέλειαν. Ἐν αὐτοῖς θαυμάζει ὁ περιουθετὴς τὸ βασιλικὸν Ἴπποστάσιον, ἔνθα συναθροίζονται μέχρι τοῦ νῦν κατὰ τὰς βασιλικὰς ἐορτὰς οἱ ὀρασιμώτατοι τῶν ἵππων τοῦ βασιλείου τῆς Περσίας, ἔχοντες τοὺς γαλινοὺς καὶ τὰ ἐρίππια χρυσοῦ καὶ λιθοκλι-

Η ἀρχιτεκτονική τῶν Περσῶν. — Τσαμίον τοῦ ἱμάν Aly-Riza ἐν Μεσῳτῷ.

λιτα· καὶ τὴν Αἰθουσαν τῶν Ἀγγείων, ἐν ἣ ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας συνέλεξεν πᾶν εἶδος πολυτιμῶν ἢ περιέργων ἀγγείων ἀνατολικῆς τέχνης· καὶ τὴν Αἰθουσαν τοῦ Θρόνου, ἧς οἱ μὲν τοῖχοι καλύπτονται ὑπὸ ἀρωματώδους ξύλου σανδάλου, ὁ δὲ θόλος φωτίζεται διὰ πλακῶν κρυστάλλου ἐσμάλτωμένων καὶ πεποικιλμένων χρυσοῦ καὶ ἄργυρου. « Ἐάν ποτε οἱ τεχνῖται καὶ οἱ ἀρχιτέκτονες τῆς Εὐρώπης, λέγει ὁ γνωστός Ῥώσος περιουθετὴς Κάνικωφ, δυνθῶσιν ἵνα παρατηρήσωσιν ἡσύχως ἅπαντα τὰ ἀρχαῖα περσικὰ μνημεῖα τῆς ἀγίας συνοικίας τῆς Μεσῳτῆ, με-

γάλως ὠφελήσουσι τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνατολικῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ κοσμητικῆς. Ἐνταῦθα συνηθροίσθησαν ἐπὶ πάντε ὅλους αἰῶνας τὰ ὀρασιμώτατα μνημεῖα τῆς περσικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἧτοι τῆς ὑπὸ τῶν Μογγόλων μετασχηματισθείσης ἀραβικῆς τέχνης. Ἐν αὐτοῖς διαπρέπουσι τὰ τσαμία τοῦ Νακίρ-Σαχ καὶ τοῦ ἱμάν Aly-Riza, ὅπερ θεωρεῖται μάλιστα ὡς τύπος τῆς περσικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. » « Ἐν τινι ὑπομνήματι, ὅπερ ἐπεμψα τῇ γεωγραφικῇ ἐταιρίᾳ τῶν Παρισίων, ἐπειράθην ἵνα διαγράψω διὰ βραχέων τινὰ τῶν ὀρασιμῶν μνημείων τῆς Μέκκας ταύτης τῆς Περσίας, ἣν

ὀλίγοι εἶδον μέχρι τοῦδε περιουθεταί. Τὸ τσαμίον τοῦ Aly-Riza ἔχει βιβλιοθήκην περιέχουσαν ὑπὲρ τὰς τέσσαρας χιλιάδας χειρογράφων, ὧν γλῶσσαι καὶ τεσσαράκοντα Κοράνια, καὶ μεταξύ τῶν τελευταίων τούτων πέντε μόνον γεγραμμένα ἐν τῇ κουφικῇ λεγομένῃ γλώσσῃ, ἐν ᾗ ἡ ἐθνικὴ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κέκταται ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα κουφικὰ Κοράνια. »

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΦΥΛΑΚΗ ΤΟΥ ΑΝΕΜΑ ΥΠΟΓΕΙΟΥΣ.

Ο τυφλός Αυτοκράτωρ Ίσαακ Ἄγγελος, μόνος.

Κενόδοξοι φροντίδες, φίλαρχοι σπουδαί,
δολοπλοκία ζοφερά κ' ἐγκλήματα,
ὄσα τοῦ θρόνου τὴν ὄδιν λειαινόουσιν,

Οὐχί!

Ο στρόφιγγε τρύζει. Βῆμ' ἀκούω περσιωτῶν.
Ἐκείνη εἶναι.

(Εἰσέρχεται ἡ ΕΥΔΟΚΙΑ. Πρὸς αὐτήν.)

Εἶσαι, φίλη κόρη, σί;

Εὐδοκία.

Ἐγώ, ὦ Αυτοκράτωρ.

Ἰσαάκ.

Σὺ ἢ φέρουσα τροφὴν παρηγορίας εἰς τὸ βράχρον
τοῦ σκοτεινοῦ μου βίου. Ἡ φωνὴ σου φῶς
ἐντός μου διαχέει, καὶ προσβάλλει μου

Εὐδοκία.

Τὸ ὄνομά μου, Αυτοκράτωρ, ἄσημον.
Τὰς σεβαστάς σου συμφορὰς οικτείρουσα,

Ἰσαάκ.

Ἡυλογημένην δρόσον! Ἀναθάλλουσα
ὑπ' αὐτὴν πάλαι ἢ νεκρὰ καρδιά μου,

(49)

καλύπτει ἴσως, πλάνητα, φυγόπατριν.
Παραμυθούσα ὅταν εἶσαι παρ' ἐμοί,
σ' ἀκούω μετὰ πόθου, καὶ μοὶ φαίνεται

Εὐδοκία.

Ναί, ἢ φωνή μου λέγει· « Ὁ υἱός σου ζῆ. »

Ἰσαάκ.

Τί λέγεις, φίλη κόρη; Εἶναι εἰδήσεις;
Πόθεν ἤξυρες; Ἄφες εἰς τὸν τάφον μου

Εὐδοκία.

Λαθραῖως ἤλλα νὰ σοὶ φέρω τὰς κοινὰς
τοῖς πᾶσιν ἀγγελίας, ἀλλ' ἀγνώστους σοι.
Ζῆ ὁ υἱός σου. Ὑπὸ Φράγκων ἵπποτων,

Ἰσαάκ.

Ζῆς, φίλιτατε υἱέ μου! Ζῆς! Ἐπιδημεῖς,
καὶ τοῦ πατρός σου δὲν ἐπιλανθάνεαι!

Εὐδοκία.

Μὴ φεύγης, κόρη. Ξένε, περὶ τοῦ υἱοῦ
ἂν νὰ εἴπῃς τι ἔχῃς, λέγε ἀδελφῆ
ἐμπρὸς αὐτῆς. Τὸ μάνα εἰς τὴν ἔρημον

Εὐδοκία.

Ἄνερ σεβαστῆ, ὁ ἀποδίδων τὸ καλὸν ἀντὶ κακοῦ·
τὰς λέξεις σου ἀκούει ἐκ τῶν οὐρανῶν

Εὐδοκία.

Ἄν ἐδυνάμην γὰρ σ' εἰπῶ πῶς ἀντηγοῦν
ἐντός τοῦ στήθους τούτου, διαλλάττουσαι

Ἰσαάκ.

Ἐλθέ, φιλάτη κόρ', εἰς τὴν καρδίαν μου.
Ἄς σ' ἀνταμείψῃ ἀντ' ἐμοῦ ὁ Κύριος! (102)

Ἀλέξιος (καθ' ἑαυτόν).
Ἐκεῖνος εἶναι! Ὡ γὰρ! ὦ συμφορὰ!
Καὶ ποῖαν νέαν περιβάλλον εὐλογεῖ;

Εὐδοκία.

Εἶς μοναχός!

Ἰσαάκ.

Τί θέλεις;

Ἀλέξιος.

Ἐπιτρέπεται εἰς ἀγνοστον νὰ κάμψῃ γόνυ εὐσεβῆς,
καὶ τὴν βασιλικὴν σου χεῖρα ν' ἀσπασθῆ;

Ἰσαάκ.

Ποία φωνή! Ὡ ξένε! Ποία τοῦ νοῦς
ἀπάτη! Τί σκοτῶσι τῆς καρδίας μου

Ἀλέξιος.

Τοῦ Ἀλεξίου σώξεις τὴν ἀνάμνησιν;

Ἰσαάκ.

Τί; τί περὶ ἐκείνου; Ὡ! εἰπέ, εἰπέ.

Ἀλέξιος.

Ἄλλα δὲν εἶσαι μόνος, βασιλεῦ.

Εὐδοκία.

Ἐγὼ ἀπογοῶ. Ἄνετος ὀμιλήσατε.

Ἰσαάκ.

Μὴ φεύγης, κόρη. Ξένε, περὶ τοῦ υἱοῦ
ἂν νὰ εἴπῃς τι ἔχῃς, λέγε ἀδελφῆ

Ἀλέξιος.

Ἄλλα δὲν εἶσαι μόνος, βασιλεῦ.

Εὐδοκία.

Ἐγὼ ἀπογοῶ. Ἄνετος ὀμιλήσατε.

Ἰσαάκ.

Μὴ φεύγης, κόρη. Ξένε, περὶ τοῦ υἱοῦ
ἂν νὰ εἴπῃς τι ἔχῃς, λέγε ἀδελφῆ
ἐμπρὸς αὐτῆς. Τὸ μάνα εἰς τὴν ἔρημον

Εὐδοκία.

Ἄνερ σεβαστῆ, ὁ ἀποδίδων τὸ καλὸν ἀντὶ κακοῦ·
τὰς λέξεις σου ἀκούει ἐκ τῶν οὐρανῶν

Ἀλέξιος.

Ἄν ἐδυνάμην γὰρ σ' εἰπῶ πῶς ἀντηγοῦν
ἐντός τοῦ στήθους τούτου, διαλλάττουσαι

Ἰσαάκ.

Ἐλθέ, φιλάτη κόρ', εἰς τὴν καρδίαν μου.
Ἄς σ' ἀνταμείψῃ ἀντ' ἐμοῦ ὁ Κύριος! (102)

Εὐδοκία.

Ἐλθέ, φιλάτη κόρ', εἰς τὴν καρδίαν μου.
Ἄς σ' ἀνταμείψῃ ἀντ' ἐμοῦ ὁ Κύριος! (102)

Ἀλέξιος.

Ἐλθέ, φιλάτη κόρ', εἰς τὴν καρδίαν μου.
Ἄς σ' ἀνταμείψῃ ἀντ' ἐμοῦ ὁ Κύριος! (102)

(138)

Ἰσαάκ.

Εὐλογητὸν τὸ κράτος τοῦ Κυρίου μου!
Σὺ εἶσαι, ναί, σὺ εἶσαι! Φίλιτατε υἱέ!
Ἡ μουσικὴ ἐκείνη εἶν' ἢ γνῶριμος.

Ἀλέξιος.

Οὐχί, ὦ πάτερ. Εἶναι σῶζον πρόσημα,
ἐπικαλύψαν τὴν πρὸς σέ μου πρόσοδον.

Ἰσαάκ.

Καὶ τί ζητεῖς ἐν μέσῳ τῶν στρατῶν αὐτῶν;
Πῶς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ζητῶ τὰς χεῖρας τὰς σεπτὰς σου τῶν δεσμῶν
νὰ λύσω, εἰς τὸν θρόνον ἐκ τῆς φυλακῆς

Ἰσαάκ.

Καὶ τί ζητεῖς ἐν μέσῳ τῶν στρατῶν αὐτῶν;
Πῶς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ζητῶ τὰς χεῖρας τὰς σεπτὰς σου τῶν δεσμῶν
νὰ λύσω, εἰς τὸν θρόνον ἐκ τῆς φυλακῆς

Ἰσαάκ.

Οἱ ὀπλισθέντες, ἢ χερῶν βαρβαρικῶν
τὸν ζωοδότην τάφον ν' ἀπαλλάξωσι,

Εὐδοκία.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἰσαάκ.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἰσαάκ.

Ἐμὸν δὲν εἶναι, εἶναι κτῆμα τοῦ λαοῦ.
Ὑπερ' ἐκείνου ἰδρύεται. Τί δύναμαι,
εἰς χεῖρας ἔχον τὸ κοινὸν πηδάλιον,

Εὐδοκία.

Καὶ τί ζητεῖς ἐν μέσῳ τῶν στρατῶν αὐτῶν;
Πῶς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ζητῶ τὰς χεῖρας τὰς σεπτὰς σου τῶν δεσμῶν
νὰ λύσω, εἰς τὸν θρόνον ἐκ τῆς φυλακῆς

Ἰσαάκ.

Καὶ τί ζητεῖς ἐν μέσῳ τῶν στρατῶν αὐτῶν;
Πῶς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ζητῶ τὰς χεῖρας τὰς σεπτὰς σου τῶν δεσμῶν
νὰ λύσω, εἰς τὸν θρόνον ἐκ τῆς φυλακῆς

Εὐδοκία.

Καὶ τί ζητεῖς ἐν μέσῳ τῶν στρατῶν αὐτῶν;
Πῶς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ζητῶ τὰς χεῖρας τὰς σεπτὰς σου τῶν δεσμῶν
νὰ λύσω, εἰς τὸν θρόνον ἐκ τῆς φυλακῆς

Εἶσαι σὺ

Εὐδοκία.

Μὴ φοβοῦ ὅτ' εἶμαι μάρτυς κινδυνώδους μυστικοῦ,
οὐδὲ τὰς περιπτώσεις προσφιλοῦς υἱοῦ

Ἰσαάκ.

Μὴ μ' ἀδικήσῃς θύγατερ. Ἡ γλώσσά σου,
ἐξ ἧς παρηγορίας μελὶ ἔρρεεν,

Εὐδοκία.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἰσαάκ.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἰσαάκ.

Ἄλλ' ἐὰν βλέπῃς ἐν ἐμοὶ πολέμιον,
γόνον ὑπόπτου τῷ πατρὶ σου γενεᾶς
καὶ μισομένης, μ' ἔχεις εἰς τὰς χεῖράς σου.
Διῆθες τὴν ζωὴν μου. Ἀνεμόπλοκος

Ἰσαάκ.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Εὐδοκία.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Εὐδοκία.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἀλέξιος.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἰσαάκ.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Εὐδοκία.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἰσαάκ.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Εὐδοκία.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἰσαάκ.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Εὐδοκία.

Ὡς τῆς Σιών ἐνταῦθα ἐξεστράπησαν;

Ἰσαάκ.

(294)

Νέα Καληδονία. — Τὸ δείπνον τῶν ἐγχωρίων.

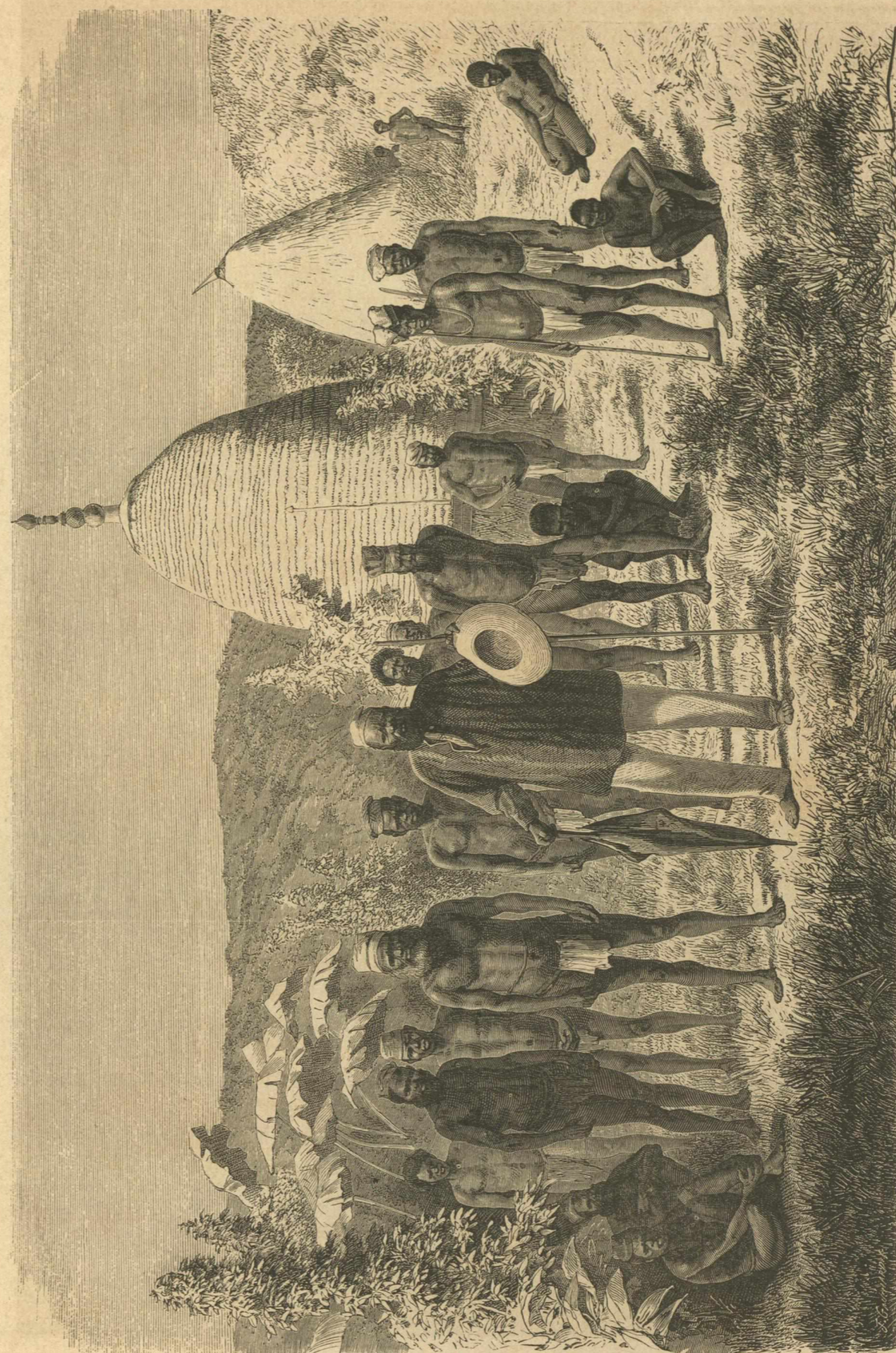
ἐπάλληλα προσκρούουσιν, ὡς φοβεροὶ κριαὶ, πρὸς τὸν πελώριον τοῦτον φραγμὸν, ὃν ἤγειραν ἀπὸ αἰῶνων τὰ μικρότατα ζώφια τῶν κοραλλίων, καὶ βήγνυμενα ἀναπηδῶσιν ἀφρίζοντα μετὰ βόθιου πατάγου, ὑφ' οὗ περιγυῶνται μακρὰν τὰ πέριξ, ἐξεγείροντες τὴν νύκτα τὸν κοιμώμενον πηδαλιούχον. Οὐδέποτε δὲ ὁ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἀγρυπνῶν κυβερνήτης ἀκούει τὸν ὑπόκωφον καὶ ἐνδελεχῆ τοῦτον ψόφον καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν μὴ συνορροούμενος καὶ ἀγωνίων.

Ἄλλ' ἐὰν ὁ ἐκ κοράλλου οὗτος φραγμὸς ἦτο συνεχὴς, ἢ προσόρμις τῶν πλοίων ἦτο ἂν φύσει ἀδύνατος. Ἄλλ' ἐκ διαστημάτων διακόπτεται ὑπὸ διωρούχων πλέον ἢ ἕλαττον εὐθειῶν

ἢ εὐρειῶν, δι' ὧν διερχόμενα τὰ πλοῖα καταπλέουσιν εἰς τὴν νῆσον. Αἱ δὲ δίοδοι αὗται ἀναλογουσι συνήθως πρὸς ἐκβολὴν ποταμοῦ τινος τῆς νήσου, οὗτινος τὰ ὕδατα, ποτιμώτερα ὄντα, παρατείνονται μέχρι τινὸς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ διαβήγνυσιν τὴν συνέχειαν τούτου τοῦ φραγμοῦ, ἐναντιούμενα πρὸς τὰ ἔργα τῶν ἀκαμάτων πολυπόδων, οἵτινες ἐγείρουσι τὰς προκυμίας ταύτας.

Ἡ ὥρα, καθ' ἣν πλοῖόν τι, προσπλέον πρὸς τὴν νῆσον εἰσέρχεται εἰς μίαν τινὰ τῶν παραδόξων τούτων διόδων, εἶναι δεινὴ. Καὶ οὐδέποτε εἶδε τις τὸν ναύκληρον γελῶντα ἢ ἀστευόμενον, ὅτε τὸ πλοῖον, ὠθούμενον ὑπὸ οὐρίου ἀνέμου, διεισθύεται μετὰ τῶν δύο στε-

νῶν ἐκ κοράλλου τειχῶν. Βαθεῖα δὲ εἶναι ἡ σιγὴ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, διαταραττομένη ἐκ διαλειμμάτων ὑπὸ τοῦ φλοίσβου τῶν πρὸς τὰς πλευρὰς τοῦ πλοίου προσκρούοντων κυμάτων, τοῦ πατάγου τῶν ἱστίων, ἢ τοῦ τριγμοῦ τοῦ πηδαλίου ἐπὶ τῶν ἐκ κοράλλου ὑφάλων. Ἐπειδὴ ἡ ἐλαχίστη μεταβολὴ τοῦ ἀνέμου, ἀπρόσπτόν τι βέβημα ἢ κλύδων δύναται ἵνα συντρίψῃ τὸ πλοῖον. Ἄλλὰ κατ' ὀλίγον τὸ πλοῖον προβαίνει ἀσφαλέςτερον, τὸ κύμα ἐνδίδει, καὶ ἡ μεταξὺ τῆς ἐκ κοράλλου προκυμίας καὶ τῆς νήσου κυκλοτερὲς διώρυξ παρίσταται ἐλευθέρᾳ καὶ ἤρεμος· ἡ δὲ νῆσος ἐξελίσσει μακρόθεν τὴν πένθιμον καὶ νεφελώδη αὐτῆς ὄψιν. Μετ' ὀλίγον δ' ἐλαφρὰ τις γοε-

Καὶσας ἢ ἰθαγενεῖς τῆς Νέας Καληδονίας ἀπαυθύντες τὸν χριστιανισμόν.

λέττα φέρει εἰς τὸ πλοῖον τὸν πηδαλιούχον, ὅστις ἰδηθεὶ αὐτὸ, μέχρι τοῦ λιμένος τῆς Νουμέας, τῆς πρωτῆς πόλεως τῆς Νέας Καληδονίας.

Ἡ νῆσος αὕτη ἐγνωρίσθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ περιηγήτου Ἄγγλου περιουτου Cook κατὰ τὴν δευτέραν περὶ τὴν γῆν αὐτοῦ περιοδείαν ἐν τῷ 1774ῳ ἔτει. Μετ' αὐτὸν δὲ ἐπισκέφθησαν αὐτὴν οἱ περιηγητοὶ Γάλλοι περιουταὶ La Perouse καὶ Dumont d'Urville (1827). Πρῶτοι δὲ κατοικήσθησαν εἰς αὐτὴν οἱ Γάλλοι ἱεροκήρυκες κατὰ τὸ 1843ον ἔτος. Ἄλλ' ὑπέστησαν τὸ κατ' ἀρχὰς τὰ πάνδεινα ὑπὸ τῶν ἀνθρωποφάγων κατοίκων τῆς νήσου, οἵτινες, ὑπερχαλιπῶντες τὴν σάρκα τῶν λευκῶν, κατε-

βρόχησαν τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐν ὀλίγοις ἔτεσι, μέχρις οὗ ἡ Γαλλία κατέλαβε τὴν νῆσον τῇ 24ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ 1853ου ἔτους διὰ τοῦ ἀντιναύαρχου Fevrier-Despointes, διοικούντος τὸν κατὰ τὸν Εἰρηνικὸν Ἰακενὸν γαλλικὸν στόλον, ἀφῆκε φρουρὰν, καὶ ἔκτισε τὴν παρὰλιον κώμην Νουμέαν.

Ἐκτοτε ἤρξατο δεινὸς τῶν αὐτοχθόνων διαγίμος, οὗς οὔτε ἡ ἐπίμονος διδασκαλία τῶν ἱεροκήρυκων, οὔτε αἱ συμβουλαὶ, οὔτε αἱ ἀπειλαὶ ἠδυνήθησαν ἵνα ἀπαλλάξωσι τῆς ἀνθρωποφαγίας καὶ ἡμερώσωσι. Ἐπειδὴ, ἐνεδρεύοντες τοὺς Εὐρωπαίους, ἤρξαντο κατεβρόχθιζον αὐτούς, ὡς θεσπεσίαν τροφήν. Ἐπὶ δέκα δὲ ἔτη οἱ αὐτόχθονες ἔφαγον ὑπὲρ τοὺς ἐβδομήμοιτα

Εὐρωπαίους. Ἄλλ' ἤδη, βλέποντες ἑαυτοὺς μὲν διοκομένους, ὡς θηρία, τὰς δὲ ἐξ ἀγύρων κώμας πυροπολούμενας, τοὺς δὲ ἐπ' αὐτοφῶρον ἀνθρωποφάγους καταλαμβανόμενους ἀπαγγιζομένους, οἱ αὐτόχθονες ἤρξαντο ἵνα ἐννοῶσιν ὅτι συμφέρει αὐτοὺς ἵνα ἀγῶσιν εἰρήνην πρὸς τοὺς Εὐρωπαίους, οἵτινες ἴθλων φέροντες αὐτοὺς οὐχὶ πόλεμον, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παιδείας ἀγαθὰ.

Ἐκ τινος ἐσχάτους ἐκδοθέντος βιβλίου, γεγραμμένου ὑπὸ τινος Γάλλου περιουτου, ὅστις κατέβησεν ἵνα διευσθῆσιν εἰς τὰ ἐνδόν τῆς ἐτι ἀγνώστου καὶ φοβερῆς ταύτης νήσου, εἰς ἣν ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις κατέστισεν ἤδη τὰ σωφρονιστήρια τῶν κακούργων καὶ τῶν ἐπι-

Νέα Καληδονία. — Τμήμας πόλεως παρά τῷ Ἰνδιανισμῷ.

κινδυνοδεστάτων δημαρχῶν, λαμβάνομε τὴν ἐξῆς διήγησιν, διαγράφουσαν ἄριστα τὰ ἔθη τῶν ἀνθρωπομόρφων τούτων θηρίων.

« Δύο Γάλλοι ναῦται, ἐξελθόντες εἰς κινήριον, ἠφανίσθησαν. Μὴ ἀμφιβάλλον ὅτι ἠρπάγησαν ὑπὸ τῶν αὐτοχθόνων, παρήλαθον ἐκ Νουμέας ἓνα διερμηνέα καὶ δέκα Γάλλους στρατιώτας, ἀπῆλθον εἰς τὸ ἔνδον τῆς νήσου, ζήτησαν αὐτούς. Καθ' ὄδον ἀπήντησα τρεῖς ἐπιχωρίους Κανάκας, καὶ ἠρώτησα αὐτοὺς ποῦ εἶναι ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν.

Ἄλλ' οὗτοι πρῶτον μὲν ἐφάνησαν περίφοβοι, ὕστερον δ' ὤρμησαν εἰς φυγὴν. Ἄλλ' οἱ στρατιώται, δραμόντες, συνέλαθον ἓνα αὐτῶν καὶ ἀνάγκασαν ἔν' ὁδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν κα-

λύβην τοῦ ἀρχηγοῦ. Ἦκολούθησαμεν μετ' αὐτοῦ ἡσύχως ἀνά μέσον τῆς ὑψηλῆς βοτάνης διηλθόμεν διὰ τινος βαθείας χαράδας, καὶ μετὰ δύο ὥρων πορεύαν ὁ ἐπιχωρίος ὁδηγὸς ἔστη ἔμπροσθεν πυκνῆς τινος λόχμης, καὶ παρώσας τοὺς κλάδους ἔδειξεν ἡμῖν τρέμων τὴν καλύβην τοῦ ἀρχηγοῦ.

Ἡ νύξ ἐπεσκίαζεν ἤδη τὰ πάντα. Ὅπισθεν τῆς καλύβης ἠκούοντο δειναὶ ὄλουγαὶ, καὶ περιστραφέντες διείδομεν διὰ τῶν πυκνῶν φυλλωμάτων θέαμα φοβερῶδες.

Δώδεκα αὐτόχθονες ἐκάθητο περὶ μεγάλην πυρᾶν. Ἐπὶ πλατείῳ φύλλῳ βανανέας ἦτο παρατεθειμένος ἑωρὸς ἀνθρωπίνων καπνίζόντων κρεάτων, ὧν ἀνηήθη ὡς μὲθρανε μέχρις

ἡμῶν. Οἱ δυστυχεῖς ναῦται, φονευθέντες καὶ βρασθέντες, ἔκειντο βορὰ τῶν ἀνθρωποφάγων τούτων δαιμόνων, οἵτινες, καταβροχθίζοντες ἀροπαλέως τὰς σάρκας, ἐφάνιντο εὐφραϊνόμενοι ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῳ εὐτυχίᾳ· διότι ἀπὸ πολλοῦ δὲν ἐγεύσαντο ἴσως λευκῆς ἀνθρωπίνης σαρκός.

Φωτιζόμενος ἀπαισιῶς ὑπὸ τῆς καταλαμπύσης πυρᾶς, ἐκάθητο συνευωχούμενος ἀντικρὺ μου γηραιὸς τις γυμνὸς ἐγγύριος ἀρχηγός, ἔρων τὴν κεφαλὴν θηριώδη, μακρὸν λευκὸν πώγωνα καὶ τὸ στήθος ἐρρύτιδωμένον, τοὺς δὲ βραχίονας ἰσχυροτάτους. Ἐφάνετο δὲ μὴ πεινῶν, ὡς οἱ λοιποί· διότι, ἀντὶ τοῦ λαβεῖν κνήκην ἢ βραχίονά τινα σαρκώδη, περιέτρο-

Ἡ Νέα Καληδονία. — Σκηνὴ ἀνθρωποφαγίας.

γεν ἀπογευόμενος ἡδέως καὶ ἡσύχως τὴν κεφαλὴν ἐνὸς τῶν δύο ναυτῶν. Ἦτο δὲ αὐτὴ ἀκέραιος, πλὴν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος, αἵτινες ἦσαν κεκαυμένα· διότι κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἀγρίων ἦθελ·ν ἵνα φυλάξῃ βεβήκιος αὐτὴν ὡς τρόπαιον. Τὸ γηραιὸν τοῦτο δαιμόνιον, ἔχον διὰ χειρῶν τὴν κερὰν κεφαλὴν, καὶ περιστρέφον αὐτὴν παντοιοτρόπως, ἀφείλεν ἐκ διαδογῆς πάντα τὰ δέρματα καὶ τὰ σαρκώδη μέρη, καὶ τὰς παρειὰς καὶ τὴν ῥίνα. Ὑπελείποντο δὲ ἤδη οἱ ὀφθαλμοί, οἵτινες, ἐξ ἡμισείας ἠνοισμένοι, ἐφάνιντο ἔτι βλέποντες. Τότε ὁ γέρον, ἔλαβε ξυλάριόν τι ὀξύ, καὶ ἐξορύξας κατεβρόχθισε τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς ὄστρεα. Ἄλλὰ μὴ νομίσαι τις ὅτι ἐπραξέ τοῦ-

το, θέλων ἔν' ἀπαλλαγῆ τέλος τοῦ ἀνιαροῦ βλέμματος, φονεύων τὴν ἔτι ζῶσαν ταύτην κεφαλὴν; Οὐχί, ἀλλ' ἀπλῶς ὅπως ἐκκενώσῃ διὰ τῶν κογγῶν καὶ γύσεται τοῦ ἐγκεφάλου. Περιστρέφε δὲ πολλὰκις τὸ ξυλάριον ἐν τῇ κοιλότητι τοῦ κρανίου, ἔπειτα δὲ ἔσειεν αὐτὸ ἐπὶ τινος λίθου τῆς πυρᾶς, ὅπως ἐκπέσῃ ὀγκέφαλος, ὃν ἐλάμβανε διὰ τῶν μακρῶν ὀνύχων τῆς ἰσχυρῆς αὐτοῦ χειρὸς καὶ ἔφερεν εἰς τὸ στόμα, εὐφραϊνόμενος ἐπὶ τῷ σπανίῳ ἐδέσματι, οὕτινος βεβήκιος δὲν ἐγύσατο ἀπὸ πολλοῦ.

Ἐφρίττον πρὸς τὴν θέαν τῆς ἀνθρωπομόρφου αὐτῆς τίγριδος, καὶ, λαθὼν τὸ δίκροτον τυφέκιόν μου, ἐστοραχόμην αὐτοῦ διὰ τῶν φυλλῶν· ἀλλὰ, πρὶν ἢ προσθῆσαι ἵνα πυροβολή-

σω, ἤκουσα παρ' ἐμοὶ τὸν κρότον τῆς καρβίνας Γάλλου τινος λοχίου, ὃν εἶχον μετ' ἐμοῦ.

Ὁ γηραιὸς θῆρ ἔπεσεν ἐπὶ γῆς, πληγεὶς κατὰ πρόσωπον· τὸ δὲ ἡμίβρωτον κρονίον ἐκυλίσθη μέχρις ἡμῶν. Πρὸς δὲ τὸν κρότον τῆς καρβίνας, ὃν διεδέθησαν ἐπαλληλοὶ πολλοὶ ἄλλοι, φονεύσαντες τρεῖς τῶν ἀγρίων, τὰ δαιμόνια τοῦ καταχθονίου τούτου συμποσίου ἐφυγον ὠρούμενα εἰς τὰ δάση. Ἡμεῖς δὲ, καύσαντες τὴν καλύβην, καὶ παραλαβόντες τὰ λείψανα τῶν δύο ταλαιπώρων ναυτῶν, ἐνεταφιάσαμεν τῇ ἐπαύριον ἡμίβρωτα ἐν Νουμέα. »

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Εἰς τὸ πταισματοδικεῖον τῶν Παρισίων παρίστανται δύο κουρεῖς, ἡ μᾶλλον κομμωταὶ ὀνομαζόμενοι ἀμφότεροι Ἑβραῖοι, ὁ μὲν ἐνάγων, ὁ δ' ἐναγόμενος καὶ ἐπὶ φαλακροί.

Ἑβραῖος ὁ πρῶτος (τῶν κουρέων) ἦτο ὁ εὐτυχέστατος κομμωτὴς τῆς συνοικίας Μοντρούζ· διότι ἐδέσποζε μόνος ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐν ταύτῃ. Ἀλλὰ κακῆ μοίρα ἄλλος τις κομμωτὴς, Ἑβραῖος ὁ δευτέρος, κατεστάθη ἀντικρὺ τοῦ κουρέου αὐτοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγυρτείας καὶ τῶν κομμωτικῶν αὐτοῦ ἀλειφάτων, ἄτινα, ὡς διέ- διδε παντοιοτρόπως, εἶχον οὐ μόνον τὴν δύναμιν τοῦ ἐμποδίζεω τὴν πτώσιν τῶν τριχῶν, ἀλλὰ καὶ γενεῶν δαψιλῆ τὴν κόμην τοῖς φαλακροῖς, κατώρθωσεν ἵνα λάβῃ πάντας τοὺς πελάτας Ἑβραίου τοῦ πρώτου, ὅστις ἔκτοτε διετέλει ἀργῶν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ ἐμαίνετο βλέπων τοὺς ἀρχαίους αὐτοῦ πελάτας φοιτῶντας εἰς τὸ κουρεῖον τοῦ ἀντιπάλου.

Ὡσεὶ ἐν ἐκδικήσῃ ἑαυτὸν, κατεσκεύασεν ἀλειφὰ τι δριμύτατον, καὶ ἐπέμψεν αὐτὸ εἰς τοὺς ἀρχαίους αὐτοῦ πελάτας μετὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς· « Ἐπιτρέψατέ μοι, κύριε, ἵνα πέμψω ὑμῖν τὸ ἀλειφά τοῦτο, ὅπερ ὠνόμασα Crème capillaire. Ἔχει τὴν δύναμιν εἴπερ τι καὶ ἄλλο τοῦ ἐμποδίζει τὴν πτώσιν τῶν τριχῶν, καὶ γενεῶν δαψιλῆ κόμην τοῖς φαλακροῖς. Δέχθητε, παρακαλῶ κ. τ. λ. κ. τ. λ. — Ὑπογεγραμμένος Ἑβραῖος δευτέρος. »

Οἱ πελάται Ἑβραίου τοῦ δευτέρου, νομίζοντες ὅτι ἡ νέα αὕτη κομμωτικὴ σκευασία κατεσκευάσθη ὑπὲρ αὐτῶν, ἔσπευσαν ἵνα μεταχειρισθῶσιν αὐτήν, ἐλπίζοντες ὅτι μετ' ὀλίγον ἀπολαύσουσι τῆς ποθειμένης κόμης. Ἀλλ' ὦ τῆς φρίκης! Τῶν μὲν φαλακρῶν τὸ κρανίον ἐπληρώθη ἐξανθηματων, οἱ δὲ ὀλιγοτριχῆς ἀπέβαλον ἐν ἀκαρεῖ καὶ τὰς ὀλίγας αὐτῶν τρίχας, ὑπὲρ ὧν τσαῦτα μέχρι τοῦδε ἐδαπάνησαν.

Ὁ ἀναγνώστης ἐννοεῖ τὰ ἐπακόλουθα. Οἱ πελάται Ἑβραίου τοῦ δευτέρου συμβέουσι ὡς μαινόμενοι εἰς τὸ κουρεῖον αὐτοῦ. Οὗτος δὲ, τὸ μὲν πρῶτον ἀπορεῖ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, ἐννοήσας τὴν βραδιουργίαν τοῦ ἀντιπάλου, ὄρμῃ εἰς τὸ κουρεῖον αὐτοῦ, καὶ οἱ δύο ἀντίπαλοι κουρεῖς συμπλέκονται, λαβόμενοι φύσει τῶν τριχῶν τοιοιτοτρόπως, ὥστε μολὶς οἱ παριστάμενοι φαλακροὶ ἠδυνήθησαν πολλὰ παθόντες ἵν' ἀποχωρισθῶσιν αὐτούς.

* *

Ἀγγέλλουσιν ἐξ Ὀμάλης τὸ ἐξῆς παράδοξον ἐξεύρημα, οὗτινος ἀφίνομεν τὴν εὐθύνην εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Ἀλγερίας.

« Εὐρημά τι παραδοξότατον, ἀποτεταγμένον ἴσως ἵνα διευκρινήσῃ ἐν τῶν μεγίστων προβλημάτων τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, ἐγένετο πρό τινων ἡμερῶν

οὐ μακρὰν τῆς πόλεως μας. Λιθοκόπος τις Γάλλος, θραύσας εἰς δύο τεμάχιον ἐρυθροῦ τιτανώδους λίθου, ἐξεπλάγη βλέπων ἐκπηδῶν τοῦ λίθου ζῶον παραδόξου καὶ ἀγνώστου μορφῆς. Τὸ ἐρπετόν τοῦτο, ὅπερ εἶδομεν ἐκτεθειμένον ἐν τῇ δημαρχίᾳ, ἔζησε κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἐργάτου 30 ἢ 40 λεπτὰ μετὰ τὴν θραυσίαν τοῦ λίθου. Ὁμοιάζει παχυμερῶς πρὸς μεγάλην σαύραν. Ἔχει δὲ μῆκος ὡς ἕγγιστα 90 ἑκατοστομέτρων ἀπὸ τῆς οὐρᾶς μέχρι τῆς κεφαλῆς, ἧτις εἶναι λίαν ὀγκώδης, καὶ ἀπολήγει εἰς ῥύγχος οξυτάτον. Ἔχει δὲ τέσσαρας πόδας ἀποτεταγμένους εἰς τὸ κολυμβᾶν. Ὁ λαιμὸς τοῦ ζώου εἶναι λεπτότατος καὶ μακρὸς, ὡς τὸ λοιπὸν σῶμα. Οἱ ὀδόντες αὐτοῦ μολὶς ὑποφύονται, ὅπερ σημαίνει ὅτι τὸ ζῶον τοῦτο, καταληφθὲν νεογέννητον ἔτι, ὑπὸ τινος ἀτμοσφαιρικῆς αἰτίας, πε-

πρὸς ἑορτὴν τοῦ ἀβραάμινος αὐτῆς μετὰ τινος Ἀγγλοῦ ἀξιωματικοῦ, ἀνώνυμον γραμματίον, ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ μνηστὴρ αὐτῆς ἐράται τῆς ἀρίστης αὐτῆς φίλης Φάνης Στονελάιφ, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ἐρωτικὴν ἐντευξίν εἰς τὸν κήπον κατὰ τὸ μεσονύκτιον.

Ἡ κυρία Ἑβρίεττα, ἰδοῦσα περὶ μεσονύκτιον ἐξεργασμένης τῆς αἰθούσης τοῦ χοροῦ ἐκ διαδοχῆς τὸν μνηστῆρα καὶ τὴν κυρίαν Στονελάιφ, μετέβη εἰς τὸν πατρικὸν κοιτῶνα, καὶ λαβοῦσα ἐκ τῆς πανοπλίας πολυκροτόν τι πιστόλιον, ἐκρύβη ὅπισθεν τῶν δένδρων κατὰ τὸν τόπον, ἔπου ἐμελλον ἵνα συναντηθῶσιν οἱ δύο ἐρασταί. Καὶ τῷ ὄντι μετ' οὐ πολὺ ἐφάνησαν ἀμφοτέροι συνδιαλεγόμενοι ἐρωτικῶς. Ἠκολούθησεν αὐτοὺς ἐλαφρῶς, καὶ κατὰ τὸ πρῶτον φίλημα δεινῆ ἐκπυροκρότησις ἀντήχησεν ἐν τῷ κήπῳ. Ἡ κυρία Λάσς ἐφόνευσε τὴν ἀντεράστριαν αὐτῆς.

Πάντες οἱ κεκλημένοι ἔδραμον εἰς τὸν τόπον τοῦ φόνου, καὶ ἐκεῖ, ἐνώπιον τοῦ πτώματος τῆς φίλης αὐτῆς, ἡ Ἑβρίεττα, αἵρουσα τὸν βραχίονα πρὸς τὸν μνηστῆρα, ἀνέκραξεν·

— Ἴδου ὁ φονεὺς!

Ὁ Ἀγγλος ἀξιωματικὸς ἠθέλησεν ἵνα λαλήσῃ. Ἀλλ' οἱ μὲν ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν αἵματος, τὰ δὲ χεῖλη διεστάλησαν δεινῶς συσπόμενα.

Ὁ τάλας ἀπέβαλε τὸ λογικόν.

* *

Μέθυσός τις, ἐξεληθὼν ὀψὲ τῆς νυκτός τοῦ καπηλείου καὶ πορευόμενος παρὰ τὸν Σηκουάναν, βλέπει τὴν ἀντανάκλασιν τῶν φανῶν ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ ἐδάφους καὶ νομίζει ἐν τῇ ἐκστάσει τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅτι ὁ ποταμὸς πλημμυρεῖ. Καὶ ἐπειδὴ, ὡς πάντες οἱ μέθυσοι, ἦτο φύσει ἐχθρὸς τοῦ ὕδατος, ἀνέβη ἐπὶ τινὰ τοῖχον ὅπως φυλάττηται ἀπὸ τῆς πλημμυρίδος.

Σφοδρὸς ἄνεμος πνεύσας ἐκίνησε τὰ φώτα. Ὁ δὲ μέθυσος ταρασσεται καὶ νομίζει ὅτι τὰ κύματα ἀνέρχονται πρὸς

αὐτόν. — « Εὐτυχῶς, λέγει, γνωρίζω νὰ κολυμβῶ » καὶ βίπτων ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ τοίχου ἐπὶ τὸ ἔδαφος συντρίεται τὴν ρίνα. — « Ἄ! κραναγάζει, ἐσώθη· ὁ ποταμὸς ἐπάγη. »

* *

Κατὰ τινὰ διδαχὴν διασήμου τινὸς ἱεροκλήρικος κύριός τις ἐξηπλώθη ἐπὶ δύο καθεδρῶν καὶ ἐβρόγγαζε.

Ἡ μισθοῦσα τὰς καθέδρας τῆς ἐκκλησίας πλήττει αὐτὸν ἐπὶ τὸν ὦμον.

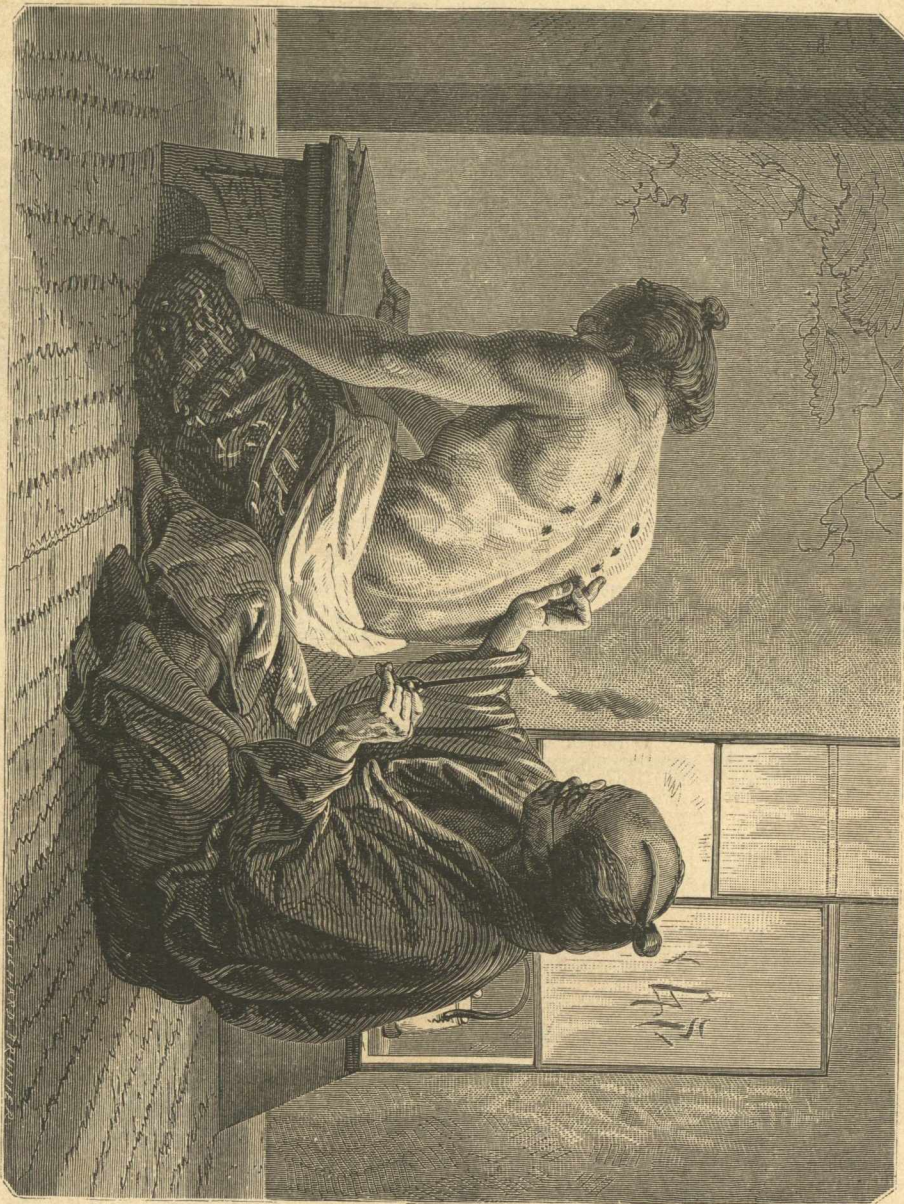
— Κύριε!... κύριε!...

— Τί θέλεις;

— Τέσσαρα σολδία διὰ τὰς δύο καθέδρας.

— Τέσσαρα σολδία; Ἄν εἶχον τέσσαρα σολδία δὲν θὰ ἤμην ἐδῶ, ἀλλ' εἰς τὸ καπηλεῖον.

ΛΙΓΚΕΥΣ.

Ὁ κτήτωρ ἀπὸ τοῦ ἑστίου μὲνός.

ριεκλείσθη ὑπὸ τιτανωδῶν ὕλων. Ἄλλως τε τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν εἶναι νεοφανές· διότι γνωρίζομεν ὅτι πολλάκις εὐρέθησαν ἐρπετὰ, καὶ μάλιστα βράτραχοι, ἐγκλεισμένα τίς οἶδε ἀπὸ πόσου χρόνου ἐν λίθοις. Ἄλλ' ἡ μορφή τοῦ παραδόξου τούτου ἐρπετοῦ δεικνύει ὅτι ἀνήκει εἰς ἀπολόμενόν τι προκατακλυσμαῖον εἶδος. Ἀναλογεῖ δὲ μᾶλλον πρὸς τὸν Ἰχθυόσαυρον τοῦ Κιουβιέρου. Οὕτως ὥστε δικαίως δύναται τις ἵν' ὑπολάβῃ ὅτι ἡ σαύρα αὕτη εἶναι προκατακλυσμαῖον τι ζῶον διασωθὲν ἐν τῷ λίθῳ, ὡς τὸ περίφημον παλαιοθήριον, ὅπερ εὐρέθη ἀκέραιον ἐν τοῖς πάγοις τοῦ πόλου. Τὸ παράδοξον τοῦτο ζῶον ἀποστέλλεται μετὰ τινος ἡμέρας εἰς τὸ μουσεῖον τῆς φυσικῆς ἱστορίας τῶν Παρισίων. »

* *

Τραγικόν τι συμβᾶν κατετάραξε πάντας τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως Ῥιχμόνδ πρό τινων ἡμερῶν. Ἡ κυρία Ἑβρίεττα Λάσς ἔλαβε κατὰ τινὰ χορὸν, δοθέντα